

INZAGEDOSSIER ZUID-AFRIKAANSE GEMEENSCHAPPEN in NEDERLAND 1948 – 1998
(Kairos e.a.)
deel 6 van 6

Nr. 248633 – 2001

Aantal blz. 55

In april 1994 werd vernomen dat het maandblad "Amandla" wordt uitgegeven door de organisaties KZA, Kairos en BOA en wordt gedistribueerd in Amsterdam.

GEMEENTEPOLITIE

INLICHTINGDIENST

nummer: 422-4
 datum: 27 mei 1990

F	ACD	9000 09 002
	Jatum	07-05-1990
	CO	bylage 5 H.M.F.
F	b.	5 a -

Van: Het Hoofd van de
 Binnenlandse Veiligheidsdienst,

's-Gravenhage.

Evaluatie:	Datum Bericht: 17 mei 1990	Bijlage(n): 5
------------	----------------------------	---------------

Betreft:

Demonstratie bij jaarlijkse Shell-aandeelhoudersvergadering

Op donderdag 17 mei 1990, werd in het Nederlandse Congresgebouw te 's-Gravenhage wederom de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering van de N.V. Koninklijke Nederlandse Petroleum Maatschappij Shell gehouden.

Om zoals ook in voorgaande jaren een protest te laten horen en zodoende te ageren tegen de betrouwenheid van Shell in Zuid-Afrika, hadden omstreeks 175 personen en / of organisaties zich een zgn. "protest"-aandeel aangeschaft om zich toegang tot deze vergadering te verzekeren en aldus een protest te laten horen.

Reeds bij de ingang van het voornoemde gebouw werd gedemonstreerd door deze personen en nog een veertigtal demonstranten die geen toegang kregen.

Er werden pamfletten uitgedeeld zoals in bijlage II en een picketline gehouden gepaard gaande met muziek en zang. Vaak werd op hinderlijke wijze de Shell-aandeelhouders de toegang versperd en allerlei vervelende opmerkingen aan deze bezoekers gedaan.

In de zaal werden door woord(actie)voerders van PAX CHRISTI Nederland, KNA, Werkroep Kairos en NOVIB korte toespraken gehouden met als doel Shell te bewegen zich uit Zuid-Afrika terug te trekken.

tenslotte vond hierna een slotmanifestatie plaats in het Haagse gemeentemuseum door deze actievoerders.

Universitair protest tegen Shell

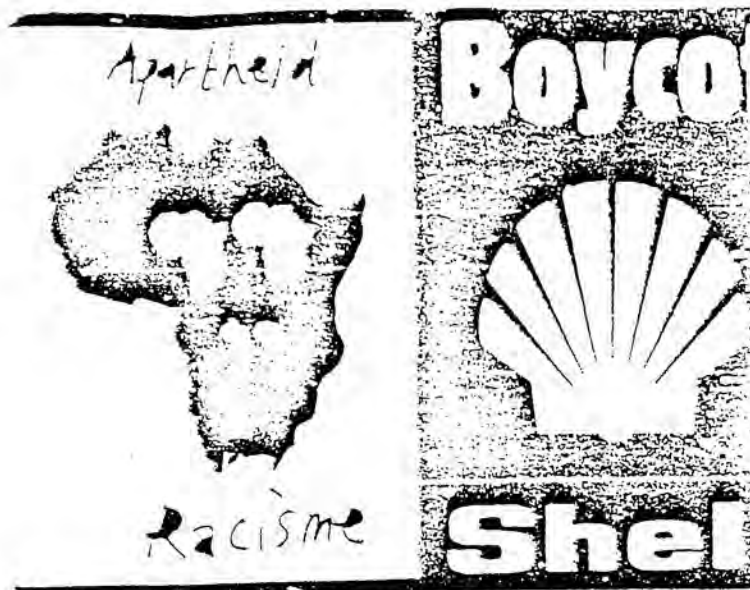
Duizenden gediplomeerde zwarte Zuidafrikanen wachten tevergeefs op toelating tot een universiteit of hogeschool. Als gevolg van bezuinigingen door de Zuidafrikaanse overheid is er voor hen geen plaats. Universiteitsbesturen worden gedwongen het aantal studenten te beperken, of anders failliet te gaan. Het ANC vraagt niet toe te staan dat academici naar Zuid-Afrika reizen om daar aan het werk te gaan, behalve als zij dat doen om bij te dragen aan de afschaffing van de apartheid. Dit verzoek blijkt niet besteed aan Shell.

Als het apartheidsregime geen hoog opgeleid personeel meer kan aantrekken uit het buitenland, zal het gedwongen zijn een einde te maken aan de achterstelling van zwarte scholieren en studenten, zo redeneert het ANC. Shell trekt zich van deze opvatting echter niets aan en levert bovendien grote hoeveelheden technische kennis die essentieel is voor het apartheidsregime. Het protest hiertegen vanuit universitaire kringen groeit.

Einde april en begin mei zal er op de Nederlandse universiteiten een voorlichtingscampagne over Shell's steun aan de apartheid georganiseerd worden. Het landelijk platform van studenten tegen apartheid organiseert een handtekeningenactie onder het wetenschappelijk personeel. Universitaire medewerkers wordt verzocht een oproep aan Shell te ondertekenen waarin het bedrijf gevraagd wordt zich uit Zuid-Afrika terug te trekken.

Een speciale informatie-folder voor universitaire medewerkers kan besteld worden bij het Komitee Zuidelijk Afrika, 020-270801.

Gert Slob

Aandeelhoudersprotest 17 mei

Op donderdagochtend 17 mei vindt de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering van Shell plaats in Den Haag. Rond de aandeelhoudersvergadering vinden de volgende activiteiten plaats:

9.30-10.30 uur: demonstratieve ontvangst van de S-aandeelhouders voor het Congresgebouw in Den Haag, Churchplein 10.

10.30-12.30 uur: protest tijdens de aandeelhoudersvergadering met een vooraanstaande vertegenwoordiger van de 'democratische massabeweging' (Mass Democratic Movement, MDM) uit Zuid-Afrika en andere internationale gasten.

13.00-14.00 uur: openbare slotbijeenkomst in Den Haag, met terugblik op de aandeelhoudersvergadering en een spreker naar het Zuidafrikaanse verzet. Bel voor de plaats en het exacte programma het Komitee Zuidelijk Afrika, 020-270801.

Organisatie: Komitee Zuidelijk Afrika, NOVIB, Pax Christi, Werkgroep Kairos.
Informatie: KZA, Oudezijds Achterburgwal 173, 1012 OJ Amsterdam, telefoon: 020-270801.

Abonnementen/Adreswijzigingen

Het abonnementsgeld (1/18,50 in Nederland, Europa f30,- en buiten Europa f45,-) moet worden overgemaakt naar giro 500657 van het Komitee Zuidelijk Afrika te Amsterdam. Door meer te storten steunt u het werk van het Komitee. Het doorgeven van adreswijzigingen bij voorkeur schriftelijk door terugzending van het gecorrigeerde adresbandje.

Bestelling materiaal/informatie

Materiaal is te bestellen door overmaking van het noodzakelijke bedrag op giro 500657 van het Komitee Zuidelijk Afrika te Amsterdam onder vermelding van het gewenste materiaal. Een lijst beschikbaar met informatie- en actiemateriaal telefonisch kunt opvragen: 020-270801.

SHELL UIT ZUID-AFRIKA

bijlage II

15 en 16 juni

landelijke aktie in Den Haag

16 juni is een datum die onverbreekelijk verbonden is met de Soweto-herdenking. Op 16 juni 1976 demonstreerden in Soweto duizenden zwarte scholieren tegen de verplichtstelling van afrikaans als voertaal op alle scholen. Leger en politie wachtten de demonstratie op en openden het vuur op de kinderen. Het bloedbad was het begin van een nationale opstand. Sinds die opstand is de jaarlijkse Soweto-herdenking tot ver buiten Zuid-Afrika een traditie geworden als dag van strijd, van demonstraties en manifestaties tegen het racistische regime in Zuid-Afrika.

Bizar genoeg is de Koninklijke Shell precies op dezelfde datum opgericht, 16 juni 1890. Daarom viert Shell dit jaar feest op 16 juni, de dag dat Shell honderd jaar bestaat. De gelegenheid wordt aangegrepen om het imago wat op te poetsen. Wij willen de verjaardag aangrijpen om te laten zien waar Shell werkelijk voor staat, al een eeuw lang. Van Nederlands-Indië, waar de Koninklijke begon met inzet van dwangarbeiders en kontraktoelies, tot aan de uitbuiting en diskriminatie van zwarte arbeiders in het Zuid-Afrika van vandaag.

Op 15 en 16 juni willen we een aktie voeren waarin alle kracht en verzet samenkomt, die opgebouwd is in de campagne Shell uit Zuid-Afrika. Niemand mag op deze dag ontbreken. We gaan Shell bij het internationale hoofdkantoor de rekening presenteren van honderd jaar uitbuiting en onderdrukking. In de traditie van de Soweto-herdenking gaan we de straat op om onze solidariteit met het verzet in Zuid-Afrika te tonen. Hierbij willen we de strijd tegen apartheid verbinden met de strijd tegen racisme in Nederland.

De gebeurtenissen in Zuid-Afrika geven een extra belang aan de akties dit jaar. Nelson Mandela is vrijgelaten en het ANC en andere organisaties zijn "gelegaliseerd", maar hun bewegingsvrijheid is zeer beperkt gebleven. De anti-apartheidsstrijd is in een stroomversnelling gekomen. Maar de ruimte die gekreeft is, is, hoe belangrijk ook, klein. Alleen door verdere strijd in en buiten Zuid-Afrika kan deze ruimte vergroot worden. Alleen door voortdurende druk zal het regime in Pretoria bereid zijn werkelijk afstand te doen van het apartheidssysteem en te onderhandelen over een vrij en niet-racistisch Zuid-Afrika. De apartheidstaat ondergaat kosmetische veranderingen, maar de kern van de apartheid blijft bestaan. De Klerk pleit voor blijvende privileges voor blanken, terwijl het geweld en het onrecht ten opzichte van de zwarte bevolking voortduren. De aanleidingen voor het protest in 1976 in Soweto, het verplichte afrikaans en de achterstelling van het zwarte onderwijs, gelden vandaag de dag nog. De strijd voor veranderingen zal dan ook voortgezet moeten worden. De gebeurtenissen op 26 maart jl. in Sebokeng, waar bij een demonstratie 17 mensen werden doodgeschoten, bewijzen dat het apartheidssysteem eerder nog de vinger aan de trekker houdt dan dat zij werkelijk tot onderhandelen overgaat. Wij willen de strijd in Zuid-Afrika ondersteunen door op 15 en 16 juni in Den Haag aktie te voeren onder de leus "Shell uit Zuid-Afrika, Sankties Nu!". In het teken van het honderdjarig bestaan van Shell willen we duidelijk maken dat de steun van Shell aan het apartheidsbewind geen schoonheidsfoutje is. Het is een onderdeel van de bedrijfspolitiek die als een rode draad door haar geschiedenis loopt. De naam Shell duikt ook op bij uitbuitingspraktijken in Latijns-amerika of bij milieuschandalen in eigen land. Wij willen dit tijdens de aktie zichtbaar maken met spandoeken en spektakel wat we rond het Shell-hoofdkantoor gaan opbouwen.

De aktietweedaagse zal bestaan uit een geweldloze blokkade van het Shell-hoofdkantoor op vrijdag 15 juni en een grote demonstratie die eindigt in een manifestatie bij de Zuidafrikaanse ambassade op zaterdag. Op vrijdag zal de aandacht vooral geconcentreerd worden op de honderdste verjaardag van Shell. Op zaterdag zullen we voor de Zuidafrikaanse ambassade staan om onze steun aan het Zuidafrikaanse verzet te betuigen.

Het internationale hoofdkantoor van Shell is de plek bij uitstek om Shell onder druk te zetten. Het prestigieuze hoofdkantoor wordt bevolkt door de hoofddirectie van Shell en door tientallen directeuren van dochterondernemingen van Shell. Boven de ingang zitten zij in hun bunker, het managementsblok. Van hieruit wordt het beleid gemaakt wat uitgevoerd wordt in Zuid-Afrika, Turkije, El Salvador en andere landen. Juist op hun verjaardag zullen we hun dagelijkse routine gaan verstoren. Door het protest heen zullen zij zich een weg moeten banen naar hun luxe direktiekamers.

16 juni soweto herdenking 16 juni honderd jaar shell

De aktievoorbereidingen zijn in volle gang. Als je meer wilt weten over de voorbereidingen, de werkgroepen, slaapplekken, kinderopvang enz. neem dan contact met ons op. Ook als je mee wilt doen, op welke manier dan ook, laat het ons weten.

Landelijk overleg "Shell uit Zuid-Afrika, Sankties nu" via boekkafé de Rode Hond, Prins Hendrikstraat 138, 2518 HX, Den Haag
070 - 364 88 61, ma-vr 14.00-16.00 uur.

De 15/16 juni actie gaat veel geld kosten. Ons giro-nummer is: 5914299, inv "Shell uit Zuid-Afrika", Amsterdam, o/vv 15/16 juni actie.

vrijdag

Op deze dag zal vanaf zeven uur 's ochtends het internationale hoofdkantoor van Shell geblokkeerd worden. Dit hoofdkantoor bestaat eigenlijk uit twee delen: het oude en het nieuwe hoofdkantoor. Daarnaast staan er in de directe omgeving nog twee grote kantoorgebouwen van Shell. Deze twee kantoren zijn van het hoofdgebouw gescheiden door de openbare weg. Ze zijn wel met het hoofdgebouw verbonden door ondergrondse tunnels.

We willen het hoofdgebouw omsingelen en de ingangen blokkeren. Daarmee blokkeren we ook de parkeergarage van het hele Shell-complex, wat zich onder het hoofdgebouw bevindt.

Door een blokkade van het internationale hoofdkantoor dwingen we de direkte ondergronds te gaan.

Overigens is het de vraag of Shell, gezien de arrogantie die we van haar gewend zijn, op deze manier de blokkade zal dulden. Door letterlijk bij Shell op de stoep te gaan staan willen we laten zien dat er geen reden is tot een verjaardagsteestje.

In het gebied rond het hoofdgebouw gaan we onze strijd tegen Shell in haar verschillende aspecten zichtbaar maken. We willen aandacht besteden aan Shell als milieuvervuiler, Shell's rol in Indonesië, Latijns-Amerika, aan het feit dat Shell niet alleen in Zuid-Afrika een racistische bedrijfspolitiek voert enzovoorts. Door Shell van verschillende kanten aan te vallen willen we de druk opvoeren die moet leiden tot de terugtrekking van Shell uit Zuid-Afrika.

Van alle uitdrukkingsmiddelen die er mogelijk zijn willen we gebruik maken. De blokkade moet opzwevend, vrolijk en strijdbaar zijn. Vliegers, vlaggen, een groot paard van Troje, we zullen onze fantasie laten werken. Er komen overal podia voor muziek en theater rond het aktieterrein.

We kiezen voor een geweldloze blokkade. Mocht de politie willen ingrijpen, dan haken we staand in. Het kan gebeuren dat we onder dwang ruimte moet maken. Dat is geen ramp. De blokkade is effectief wanneer ze de spanning rond het bedrijf vergroot. Shell nog meer dan nu al het geval is in de hoek van kollaboratie met apartheid zet.

zaterdag

We willen de opstand in Soweto herdenken en het verzet in Zuid-Afrika van nu ondersteunen door een grote demonstratie en een manifestatie voor de Zuid-Afrikaanse ambassade te houden. De demonstratie vertrekt om 13.00 uur vanaf het Malieveld. We willen vrolijk en strijdbaar in de stad aanwezig zijn. Na een tocht door de Haagse binnenstad eindigt de demonstratie in een manifestatie bij de Zuid-Afrikaanse ambassade.

Op de manifestatie zal vooral de opstand in Soweto herdacht worden en zal het thema "intensivering van de sankties" opnieuw benadrukt worden.

Nog steeds zit Shell in Zuid-Afrika, nog steeds is er geen boycot van Zuid-Afrikaanse kolen, nog steeds bestaat er een luchtvaartverdrag met Zuid-Afrika.

De strijd is nog lang niet beslist, de uitkomst is nog onzeker.

De strijd in Zuid-Afrika, in de townships, gaat door.

Ook in Nederland moet de strijd doorgaan!!

Mandela vrij, het ANC niet langer verboden. Het gaat de goede kant op met Zuid-Afrika, waarom moet er dan nu nog doorgezeurd worden over Shell?

Mandela vraagt: doorgaan met sancties!

Sancties tegen Zuid-Afrika en bedrijven die zich hebben teruggetrokken hebben nu effect gehad. Zij hebben ertoe bijgedragen dat president De Klerk zich gedwongen zag een aantal positieve stappen te zetten. Leaders van de regerende Nationale Partij geven tegenwoordig openlijk toe dat sancties grote invloed hebben gehad op de Zuidafrikaanse economie. En dat er geen andere uitweg is dan hervormingen om het isolement te doorbreken.

Ondanks de concessies die het apartheidregime heeft gedaan is de apartheid nog niet afgeschaft: zwarten hebben nog steeds geen stemrecht, ze moeten naar slechtere scholen en mogen niet in de blanke wijken wonen. Totdat de apartheid echt afgeschaft is moeten we doorgaan met sancties en boycotacties tegen Zuid-Afrika.

Wanneer Nelson Mandela op 11 februari de gevangenis verliet zei hij in zijn eerste toespraak: "Nu de sancties opheffen zou het risico vergroten dat er een eind komt aan het proces om apartheid uit te roeien".

Blijven of weg gaan ?

Shell beweert dat het bedrijf een betere bijdrage aan de strijd tegen apartheid kan leveren door in Zuid-Afrika te blijven dan door weg te gaan. Een arrogante stelling die voorbij gaat aan de vraag van het verzet in Zuid-Afrika. Het ANC, de vakbonden en kerkelijke anti-apartheidsgroepen in Zuid-Afrika vragen Shell juist om te vertrekken. Vorig jaar zei de bekende Zuidafrikaanse dominee Beyers Naude tijdens de Shell aandeelhoudersvergadering tegen de directie: "Doe een moedige stap, en krijg door een stap iets dat u anders nooit zou verkrijgen of bereiken; trek u nu terug uit Zuid-Afrika zodat u na de apartheid welkom zult zijn in een bevrijd land".

**SHELL IS SMITTEER 'MI
UIT ZUID-AFRIKA**

Pilaar van de apartheidseconomie

Shell is mede-eigenaar van de grootste raffinaderij in Zuid-Afrika, heeft 850 pompen, is exporteur van bijna 10 miljoen ton steenkool en is eigenaar van een zink-loodmijn. Dit is slechts een greep uit de uitgebreide activiteiten van Shell in Zuid-Afrika. Met anderhalf miljard gulden aan investeringen en vier miljard gulden omzet per jaar levert Shell, als het grootste buitenlandse bedrijf in Zuid-Afrika, een enorme steun aan de economie van het apartheidstand. Shell's vertrek uit Zuid-Afrika zou een flinke slag voor de apartheid zijn.

Leger en politie

Zonder het enorme leger en de grote politiemacht zou het apartheidregime er nooit in geslaagd zijn het verzet tegen de apartheid te onderdrukken. De troepen in de zwarte woonwijken, de duizenden arrestaties en de moorden gepleegd door de aan het leger gelieerde doodskaders spreken wat dat betreft boekdelen. Deze onderdrukking is bepaald nog niet afgelopen. Nog steeds zijn er troepen in de zwarte woonwijken. Shell heeft veel banden met het Zuidafrikaanse leger. Dagelijks levert het bedrijf zo'n 800.000 liter brandstof aan het leger. Bovendien werkt de oliereus bij de bevestiging van haar installaties samen met leger en politie. Tegen de Zuidafrikaanse wetten die het bedrijf hiertoe dwingen heeft Shell zelfs nog nooit een protest laten horen!

Shell: kampioen mensenrechten

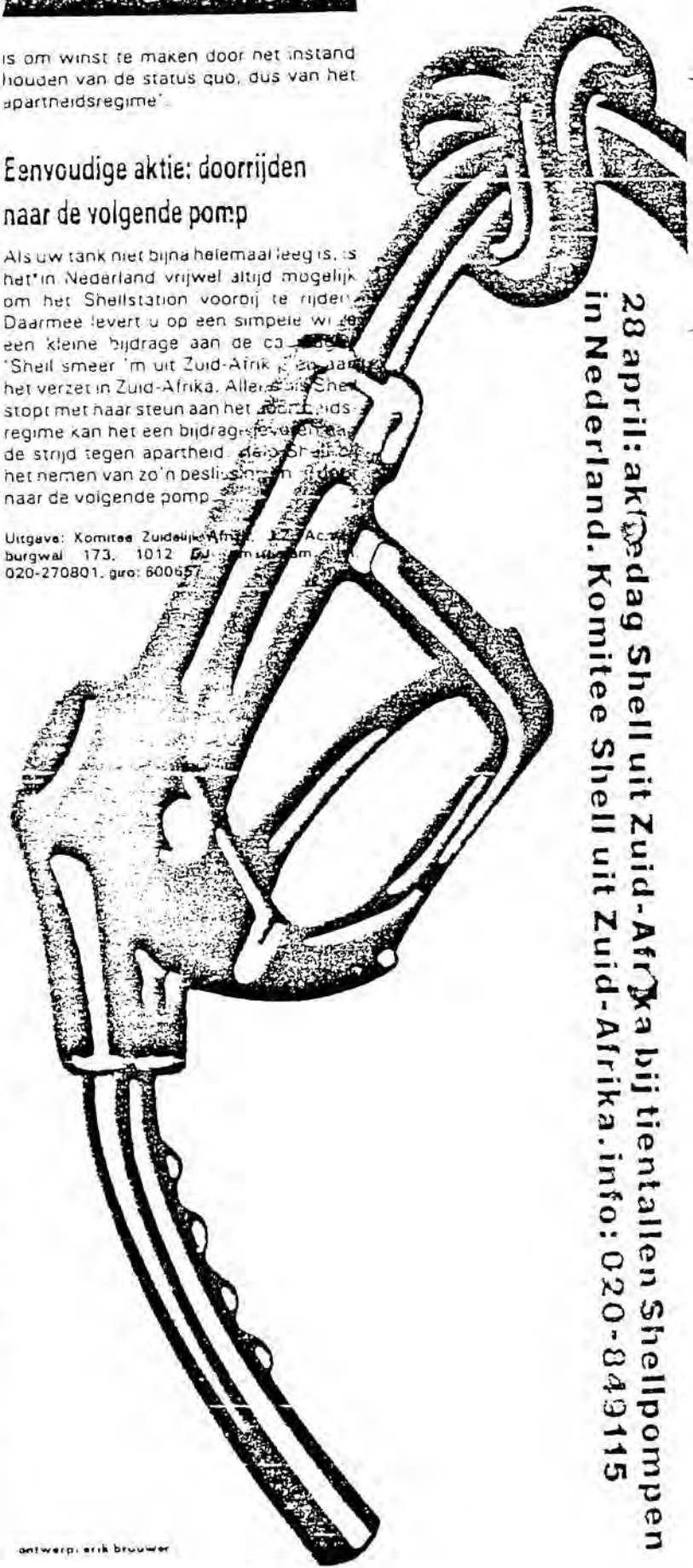
Enkele jaren geleden noemde de directeur van Shell in Zuid-Afrika het bedrijf 'kampioen mensenrechten in Zuid-Afrika'. Shell schaamt zich niet voor deze genante borstklopperij. Integendeel, voortdurend scheidt het bedrijf op over haar goede sociale beleid tegenover de zwarte werknemers. De vakbond in Zuid-Afrika die de zwarte werknemers bij het bedrijf organiseert, de CWIU, denkt heel anders over dat mooie sociale beleid. Uit een onderzoek van deze vakbond onder de kaderleden kwam Shell als slechtste werkgever onder de oliemaatschappijen in Zuid-Afrika naar voren. Een woordvoerder van de Zuidafrikaanse vakbond over Shell: 'Shell geeft de wereld een vals beeld van zijn aanwezigheid in Zuid-Afrika. Het doel van Shell is niet om werkgelegenheid te bieden, de persvrijheid te verdedigen en nog minder om een democratische deelname van alle Zuidafrikanen aan het politieke proces te garanderen. Het doel van Shell

is om winst te maken door het instandhouden van de status quo, dus van het apartheidregime'.

Eenvoudige actie: doorrijden naar de volgende pomp

Als uw tank niet bijna helemaal leeg is, is het in Nederland vrijwel altijd mogelijk om het Shellstation voorbij te rijden. Daarmee levert u op een simpele wijze een kleine bijdrage aan de campagne 'Shell smeert 'm uit Zuid-Afrika' tegen het verzet in Zuid-Afrika. Alleen als Shell stopt met haar steun aan het apartheidregime kan het een bijdrage leveren aan de strijd tegen apartheid. Het nemen van zo'n beslissing moet u doen naar de volgende pomp.

Uitgave: Komitee Zuidelijke Afrika, 177 Acburgwal 173, 1012 CA Amsterdam
020-270801, giro: 600657

28 april: aktedag Shell uit Zuid-Afrika bij tientallen Shellpompen in Nederland. Komitee Shell uit Zuid-Afrika. info: 020-849115

ontwerp: erik brooier

POLITIEK (GEWELDDADIG) ACTIVISME

Mislukte bomaanslag tegen KAIROS

In de nacht van 21 op 22 november 1989 heeft een mislukte bomaanslag plaatsgevonden tegen het pand van de christelijke anti-apartheidsorganisatie KAIROS aan de Kromme Nieuwegracht 10 te Utrecht. De klungelig gefabriceerde bom is niet afgegaan, omdat het tijdmechanisme niet optimaal functioneerde. Tot op heden is de bomaanslag niet opgeëist.

Het ligt voor de hand de dader(s) in extreem-rechtse kringen te zoeken. Tot op heden zijn hier echter geen aanwijzingen voor.

GEMEENTEPOLITIE 's-Gravenhage

nummer: 1)

84

INLICHTINGDIENST

nummer : 641-21
 datum : 30 mei 1989

F	ACD	8306 26 046
	datum	23 JUNI 1989
	CO	
F	b.	

Aan: Het Hoofd van de
 Binnenlandse Veiligheidsdienst,

's-Gravenhage.

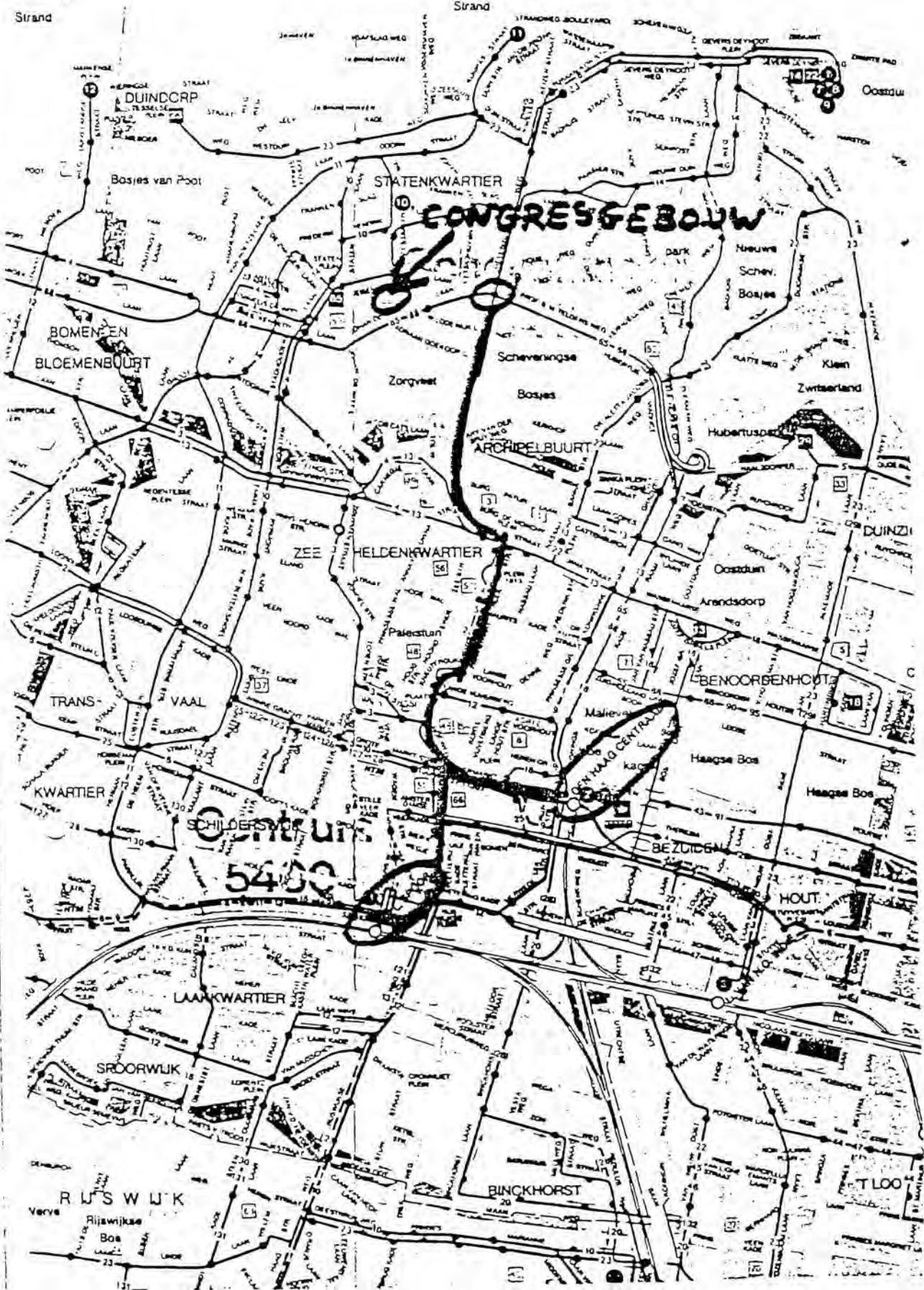
Evaluatie:	Datum bericht: 11 mei 1989	Bijlage(n):
------------	----------------------------	-------------

Over: Jaarlijkse Algemene Vergadering van aandeelhouders
 N.V. Koninklijke Nederlandse Petroleum Maatschappij
 Shell op 11 mei 1989

Op donderdag 11 mei 1989, werd in het Nederlands Congresgebouw te 's-Gravenhage wederom de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering van de Shell gehouden.

Om op deze vergadering een protest te laten horen, om zodoende te ageren tegen betrokkenheid van Shell in Zuid-Afrika, hadden 256 /ieder personen en/of organisaties zich één zgn. "protest"-aandeel aangeschaft om zich toegang tot deze vergadering te verzekeren. Derhalve waren deze deelnemers, al dan niet georganiseerd, door NOVIB, KZA, WZA, Pax Christi Nederland, Werkgroep Kairos etc. aanwezig in de vergaderzaal waarbij zij vaak op hinderlijke wijze de vergadering verstoorden d.m.v. het zingen van protestliederen (bijlage I), schreeuwen, het tonen van pamfletten (bijlage II) en spandoeken met tekst "Shell uit Zuid-Afrika" en het voortdurend interrumpen van allerlei toespraken. Deze vorm van demonstreren werd reeds aangevangen voor de ingang van het Congresgebouw, waarbij vooral irritatie ontstond toen ook een viertal tegendemonstranten van de Nederlandse Zuidafrikaanse Werkgemeenschap NZAW, aldaar aan een ieder pamfletten (bijlage III en IV) uitdeelden.

SCHEVENINGEN

Nkosi sikelela iAfrica

by Enoch Lontonga

Nko-si si-ke-le-la i-Af-ri-ca Ma-lu-phe-ka-ayi-swap-ho-ndo lwa-yo

Yizwa i-nat-hu-ndu-vo ye ihu Nko-si si-ke-le-la. Nko-si si-ke-le-la

thi na lu-sa-pho lwa-yo Wo-za mo-ya
Wo-za si-ke-le-la Wo-za

Wo-za mo-ya Wo-za mo-ya. O-yi-nge-
Wo-za si-ke-le-la Wo-za.

we-le Nko-si Si-ke-le-la Thi-na lu-sa-pho lwa-yo

Mo-re - na bu - lo - ka se - cha - ba sa he - so O fe - li - se ii - ntoa le Mat - soe - nye - ho

soe - nye - ho O se bu - lo - ke O se bo - lo - ke O se ho - lo - ke O se bo - lo -

ke Se - cha - ba sa he - so Se - cha - ba sa Af - ri - ca O se bo -

lo - ke mo - re - na se ho - lo - ke O se - bo - lo - ke Se - cha - ba se bo - lo - ke Se -

cha - ba sa he - so Se - cha - ba sa Af - ri - ca

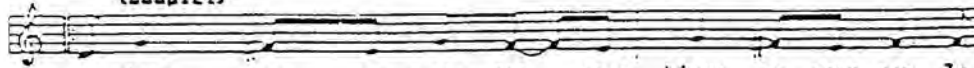
SHELL, LAZER OP !

tekst: Frank Edan
muziek: Willem Breuker

Intro

(Couplet)

schei- den er men- sen naar kleur en naar ras Ze
2 bouwt een fa- briek met ba- rak- ken er- bij Je

schei- den het land in woes- tijns en in gras Ze
werft in Le- so- tho, Bots- wa- na, Trans- kei Je

schei- den de man en de vrouw van hun kind Ze
lo- nen zijn laag, maar Je geeft ze wat hoop Ze

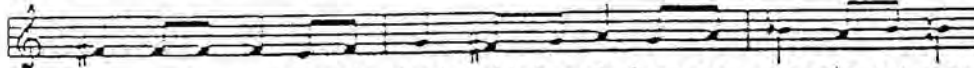
schei- den de droog- te, de zon en de wind Ze
houdt de a- part- heid pro- duk- ten goed- koop Je

hou- den de wel- vaart, de winst en het geld Ze
hoeft niet te vre- zen voor on- lus ten, want dan

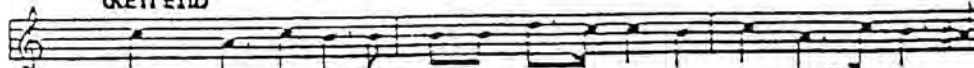

hou- den het vast met hun macht van ge- weld Ze han- gen er op en ze
biedt het re- gime je de hel- pen- de hand dan han- gen ze op en ze

knup- pe- len neer In zo'n land strij- ken al- leen naar aas- gie- ren neer
knup- pe- len neer In zo'n land strij- ken al- leen naar aas- gie- ren neer

(Refrein)

Shell la- zer op Je hebt er niks te na- ken Dus don- der op En

graag een beet- Je snel Al- leen een boy- cot kan

de a- part- heid kra- ken Dus don- der op Jij

"ko- nink- lij- ke" Shell. Je "ko- nink- lij- ke" Shell.

Erile ba boela hae

O E-ri-le ba thia-thlo-ga

E-ri-le ba bo-e-la ha-e ba thia-thlo-ga Mo-zam-

ba nye-lo-he ba Zim-bab-we

bi-que ba nye-lo-he-la Zim-bab-we ba fil-the-la go-ro-jet-sve

O E-ri-le O ba-zoo-ka O bo-la-ya
O Um-khon-to O bo-la-ya

E- Ba-zoo-ka ya bo-la-ya, Ba-zoo-ka ya bo-la-ya, Ba-

O ba-zoo-ka
O Un-khon-to

zoo-ka ya bo-la - ya, Ba-zoo-ka, ya bo-la - ya, Ba - zoo-ka ya bo-la - ya, Ba -

O bo-la - ya, ba-zoo-ka ya bo-la - ya mo - O Ba-zoo-ka
O bo-la - ya, Um-khon-to 'zo-bu-la -l'u Vor - O E-ri-le -ster.

zoo-ka ya bo-la - ya, Ba-zoo-ka ya bo-la - ya mo-tho

/:Eri le ba boela hae
ba thlathloga Mozambique
ba nyelohela Zimbabwe
ba filthela go rojetsve:/

/:Bazooka ya bolaya (6 ggr)
bazooka ya bolaya motho:/

/:Eri le ba boela hae
ba thlathloga Mozambique
ba nyelohela Zimbabwe
ba filthela go rojetsve:/

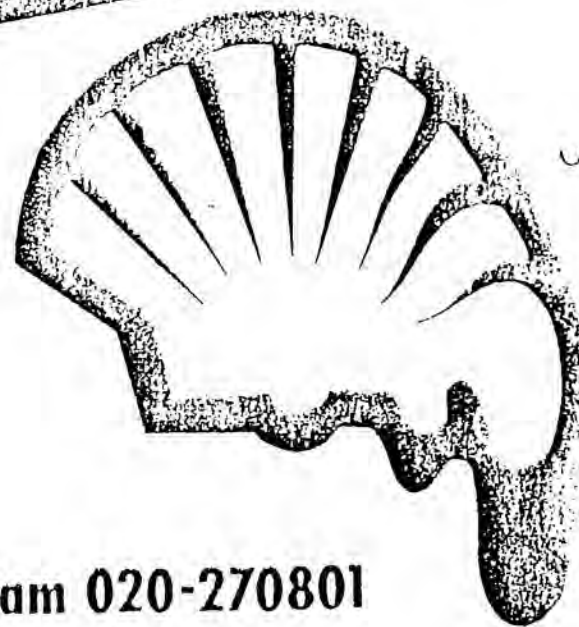
Bazooka ya bolaya (6 ggr)
bazooka ya bolaya motho

Umkhonto'zobulala (6 ggr)
Umkhonto'zobulal'u Vorster

SHELL SMEER 'M UIT ZUID-AFRIKA!

GIRO 600657 T.N.V. KZA AMSTERDAM

**KOMITEE ZUIDELIJK AFRIKA
NOVIB
PAX CHRISTI
WERKGROEP KAIROS**

Aktieadres: Oudezijds Achterburgwal 173. 1012 DJ Amsterdam 020-270801

SHELL SMEER 'M UIT ZUID-AFRIKA

Onder deze leus wordt in Nederland een campagne gevoerd voor de terugtrekking van Shell uit Zuid-Afrika en Namibië. Shell is een van de belangrijkste steunpilaren van het apartheidssysteem. In meer dan tien landen, waaronder de Verenigde Staten, Engeland, Scandinavië, Australië en Nederland, worden akties gevoerd tegen Shell's steun aan de apartheid. Doel van de campagne is dat Shell haar investeringen in Zuid-Afrika en Namibië terugtrekt en haar banden met het apartheidregime verbreekt. De campagne wordt in Nederland georganiseerd door Pax Christi, NOVIB, de Werkgroep Kairos en het Komitee Zuidelijk Afrika.

WAT DOET SHELL IN ZUID-AFRIKA EN NAMIBIË

Shell behoort tot de allergrootste bedrijven ter wereld. De oliegiant heeft in meer dan honderd landen vestigingen. Een van die honderd landen is Zuid-Afrika. Shell steunt het apartheidssysteem op vele wijzen.

SHELL STEUNT HET APARTHEIDSLERGER

Het Zuidafrikaanse leger is een belangrijke klant van Shell. Shell levert brandstof, smeeroles en verschillende chemische producten aan het Zuidafrikaanse leger. Oud Shell directeur de Bruyne zei tijdens een aandeelhoudersvergadering in 1980 dat Shell zowel aan scholen als aan het leger in Zuid-Afrika levert. Door deze leveringen is Shell medeverantwoordelijk voor het optreden van het Zuidafrikaanse leger in de zwarte woonwijken in Namibië en in de onafhankelijke buurlanden van Zuid-Afrika.

SHELL DOORBREKHT HET OLIE-EMBARGO

Olie is één van de weinige belangrijke grondstoffen die Zuid-Afrika niet heeft. Zuid-Afrika is voor olieproducten afhankelijk van het buitenland. Om Zuid-Afrika onder druk te zetten de apartheid af te schaffen roepen de Verenigde Naties op geen olie aan het land van apartheid te leveren. De meeste olieproducerende landen houden zich aan dit olie-embargo. Toch komt Zuid-Afrika via allerlei slinkse wegen aan olie. Shell helpt daarbij. Hoe Shell in Zuid-Afrika aan olie komt houdt het bedrijf angstvallig geheim. Shell heeft zo'n 20% van de Zuidafri-

kaanse oliemarkt in handen, het bedrijf heeft 800 benzinepompen in Zuid-Afrika en is samen met BP eigenaar van de grootste olieraffinaderij in apartheidland.

SHELL EN DE 'APARTHEIDSKOLEN'

Shell is nauw betrokken bij de export en winning van steenkool uit Zuid-Afrika. Kolen zijn na goud het belangrijkste exportprodukt van het apartheidland. Shell is voor de helft eigenaar van de Aletspruitmijn, een grote kolennijn in Zuid-Afrika, verzorgt de gehele export van deze mijn en is mede-eigenaar van een belangrijke kolenterminal.

SHELL LEVERT KENNIS AAN HET APARTHEIDSRGIME

Zuid-Afrika heeft grote behoefte aan

hoogwaardige technologische kennis. Shell levert grote hoeveelheden technische kennis die essentieel is voor de apartheidseconomie. Onderzoek dat in de Shell laboratoria in Engeland, de Verenigde Staten en Nederland gedaan wordt, wordt gebruikt in Zuid-Afrika. In 1984 liet Shell maar liefst 86 patenten in Zuid-Afrika registreren. Regelmatig lopen er Zuidafrikanen stage in Shell laboratoria, ondermeer in Amsterdam.

SHELL'S WERELDWIJDE STEUN AAN APARTHEID

Shell Zuid-Afrika maakt onderdeel uit van Shell's wereldwijde structuur. Door deze structuur heeft Shell Zuid-Afrika contacten over de hele wereld. Deze contacten zijn van groot belang voor de apartheidseconomie.

SHELL IN NAMIBIË

Shell zit niet alleen in Zuid-Afrika maar doet ook zaken in Namibië. Namibië wordt al jaren illegaal bezet door Zuid-Afrika. Door zaken in Namibië te doen collaboreert Shell met deze bezetter.

SHELL-CHEMIE EN -METAAL IN ZUID-AFRIKA

Naast de hierboven beschreven activiteiten van Shell in Zuid-Afrika heeft het bedrijf een groot aantal andere activiteiten in het land van apartheid. Shell heeft grote investeringen in ver-

SHELL SMEER 'M UIT ZUID-AFRIKA

schillende andere industrieën, met name in de chemische sektor, in Zuid-Afrika. Bovendien is het bedrijf betrokken bij het zoeken naar en het winnen van metaal in Zuid-Afrika.

SHELL BREIDT UIT IN ZUID-AFRIKA

Shell is van plan haar steun aan het apartheidssysteem de komende jaren verder uit te breiden. De afgelopen jaren is Shell in Zuid-Afrika geïmporteerd. Directeur Wilson van Shell Zuid-Afrika maakte in juni '86 in een interview bekend dat het bedrijf van plan is de komende jaren door te gaan met nieuwe investeringen in Zuid-Afrika.

SHELL WEG UIT ZUID-AFRIKA, EEN STEUN AAN HET VERZET

Organisaties in Zuid-Afrika die strijden tegen de apartheid als het Afrikaans Nationaal Congres, het Verenigd Democratisch Front, vakbonden en kerkelijke organisaties vragen om een economische boycot van hun land. Door een economische boycot van Zuid-Afrika wordt het regime zwakker. Een economische boycot betekent daarom een steun aan het verzet tegen de apartheid. Als Shell zich terugtrekt uit Zuid-Afrika betekent dat een zware klap voor de Zuidafrikaanse economie. Het betekent geen nieuwe kapitaalinvesteringen, geen nieuwe technische kennis naar Zuid-Afrika en geen hulp meer bij het doorbreken van het olie-embargo. De meerderheid van de zwarten in Zuid-Afrika vraagt om een boycot van hun land, steun die oproep en sluit u aan bij de campagne tegen Shell.

Komitee Zuidelijk Afrika, Oudezijds Achterburgwal 173, 1012 DJ Amsterdam, tel. 020 270801. Werkgroep Kairos, Kruisstraat Nieuwegein 10, 3512 HG Utrecht, tel. 030 319714. Pax Christi, Postbus 85627, 2508 CH Den Haag, tel. 070-507160. NOVIB, Amalustrade 7, 2514 JC Den Haag, tel. 070 624081.

STEUN DE KAMPAGNE 'SHELL SMEER 'M UIT ZUID-AFRIKA'

Hang dit affiche op een opvallende plaats, bijvoorbeeld achter uw raam, op uw werk, in de plaatselijke bibliotheek of op school.

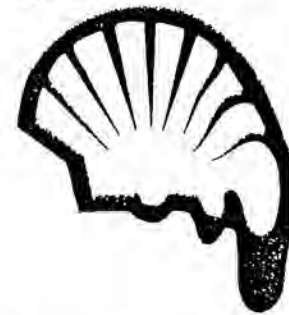
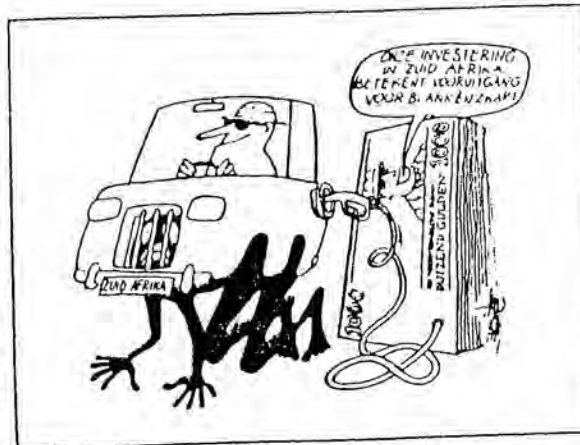
Stel Shell op de hoogte van uw protest. Stuur hier briefkaart of bel op naar de centrale directie in Den Haag.

Gebruik zo weinig mogelijk Shellproducten, rij als het even mogelijk is de Shellpomp voorbij.

Maak uw protest duidelijk door een sticker op uw auto te plakken.

Geef bekendheid aan de actie bij vrienden, kennissen en op uw werk.

Sluit u aan bij een plaatselijke groep die de Shell-campagne in uw gemeente organiseert.

Stichting NZAW / Nederlandse Zuidafrikaanse Werkgemeenschap

NZAW - JONGEREN, Postbus 19076, 3501 DB UTRECHT 8906 26 046

Giro 4429638 rek. NZAW te Arnhem

DE NEDERLANDSE-ZUIDAFRIKAANSE WERKGEMEENSCHAP (NZAW)

**VEROORDEELT ALLE GEWELDDADIGE,
HINDERLIJKE EN TERRORISTISCHE AKTIES
TEGEN SHELL !!!**

DE NZAW IS OOK **TEGEN :**

ELKE VORM VAN **GEWELD**

ELKE **BOYCOT**

ELKE VORM VAN **APARTHEID**

DE NZAW STAAT VOOR EEN **VREEDZAME**
OPLOSSING VOOR DE PROBLEMEN IN
ZUID-AFRIKA !

De NZAW, de Nederlands Zuidafrikaanse Werkgemeenschap, probeert aan dergelijke zaken aandacht te besteden. Dit doet de NZAW onder andere door tien maal per jaar het blad "Zuid-Afrika Nu" uit te geven. Vraag eens een proefnummer aan op onderstaand adres.

Ik wil meer informatie over de NZAW

Ik geef me op als contribuant van de NZAW (f. 35,- per jaar; studenten f. 20,-)

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Telefoon:

Geboortjaar:

Opsturen naar : NZAW-Jongeren, Postbus 19076, 3501 DB UTRECHT

GEEN BOYCOT VAN ZUID-AFRIKA !!
vragen veel kerkelijke en politieke leiders in Zuid-Afrika.

Geachte Shell-aandeelhouder,

Vandaag wordt weer de jaarlijkse Shell-aandeelhoudersvergadering gehouden. Zoals het de laatste jaren steeds het geval was, staan er weer een aantal demonstranten u op te wachten. Zij proberen u op deze manier - en de Rara-leden op een andere manier - duidelijk te maken, dat Shell zo snel mogelijk uit Zuid-Afrika weg moet.

Om te laten zien, dat ook in Nederland nog groeperingen bestaan, die het niet met deze visie eens zijn, delen wij als jongeren van de NZAW, de Nederlands Zuid-afrikaanse Werkgemeenschap, vandaag aan u dit stencil uit. De NZAW is geen voorstander van de apartheid, maar staat geleidelijke veranderingen voor. De NZAW is duidelijk gekant tegen elke vorm van boycot, omdat hiermee totaal geen veranderingen worden bereikt, maar alleen de onrust onder met name de zwarte bevolkingsgroepen wordt aangewakkerd. De internationale hetze heeft bovendien al aangetoond welke contraproductieve uitwerking de dreiging met sancties heeft op de conservatieve blanken.

Juist bedrijven zoals Shell, die middels onder andere de Sullivan-code elke vorm van discriminatie hebben uitgebannen en die tevens onderwijs- en opleidingsprojecten voor hun werknemers hebben opgezet, kunnen veel bijdragen aan de voortgang van de hervormingen en de welvaart en het welzijn van allen. Daarom willen wij aan u, als aandeelhouder van Shell, een krachtige oproep laten horen om zich NIET TERUG TE TREKKEN uit Zuid-Afrika !

Wij staan niet alleen in onze oproep tegen een boycot. Veel kerkelijke en politieke leiders van alle bevolkingsgroepen vragen om Zuid-Afrika niet te boycotten en te isoleren, maar om juist steun te geven door te investeren.

Wij noemen slechts enkele personen:

- Crief Gatscha Buthelezi van de Inkatha-beweging
+ 2 miljoen aanhangers;
- John Gogotya van de FIDA, een multi-raciale politieke partij - 300.000 leden
- bisschop Legganyane van de Zion Christian Church - ruim 2 miljoen leden
- bisschop Mokoéna van de RICA, een overkoepelende organisatie van onafhankelijke zwarte kerken, ongeveer 4½ miljoen mensen vertegenwoordigend.

Alleen via vreedzame onderhandelingen kan er in Zuid-Afrika een samenleving ontstaan, waarin de begrippen vrijheid, vrede en gerechtigheid centraal zullen staan. Shell kan daarbij helpen !!

Een goede vergadering toegewenst.

De NZAW geeft 10 maal per jaar het blad "Zuid-Afrika Nu" uit, waarin u meer kunt lezen over dergelijke zaken. Vraag een proefnummer aan!

Steun ons werk ook financieel: giro 4429638 t.n.v. Rek NZAW-Jongeren te Ede

Ik wil graag meer informatie over de NZAW

Naam:

Ik geef me op als contribuut van de NZAW

Adres:

en ontvang het blad "Zuid-Afrika Nu"

Woonplaats:

10 maal per jaar (f 35,=; studenten f 20,=)

Tel:

Geboortjaar:

Opsturen naar: NZAW-Jongeren, Postbus 19076, 3501 DB Utrecht

bijlage V

8906 26 Q 4 6

N.V. Koninklijke Nederlandsche
Petroleum Maatschappij

Rede van Ir. L.C. van Wachem, President-Directeur,
uitgesproken tijdens de

Verzameling van Aandeelhouders

ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS
N.V. KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE
PETROLEUM MAATSCHAPPIJ
DONDERDAG 11 MEI 1989

Rede van Ir. L.C. van Wachem, President-Directeur

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren Aandeelhouders,

In het Jaarverslag heeft u reeds kunnen lezen dat mijn collega-Groepsdirecteur David Welham en zijn vrouw Beryl bij een tragisch verkeersongeluk om het leven zijn gekomen. In zijn dertigjarige loopbaan bij Shell heeft de heer Welham gewerkt in Venezuela, Argentinië, Japan, Thailand en Nigeria, alvorens hij in 1986 Groepsdirecteur werd. Hij beschikte over een grote kennis en ervaring en had een geweldig gevoel voor humor: een man met uitnemende kwaliteiten en een goede vriend, die wij node zullen missen.

Het gerapporteerde nettoresultaat van £ 2,9 miljard over 1988 was 4% hoger dan in 1987. Deze stijging werd gerealiseerd ondanks de lagere ruwe-olieprijzen, waardoor het resultaat uit onze "upstream"-sector nadelig werd beïnvloed. Daarnaast werd het resultaat uit de "upstream"-sector gedrukt door de lagere aardgasafzet, hoofdzakelijk als gevolg van het minder koude weer in Europa.

Daarentegen steeg het resultaat in de "downstream"-sector aanzienlijk als gevolg van hogere volumes en marges. De sector chemie had het beste jaar in haar geschiedenis, en de winstgevendheid van zowel de steenkool- als de metaalsector vertoonde een opmerkelijke verbetering.

In de afgelopen drie jaar, waarin de olieprijs laag waren, heeft de Koninklijke/Shell Groep goede financiële resultaten geboekt. In 1988 hebben onze belangrijkste sectoren - upstream, downstream en chemie - voor het eerst alle drie tegelijk een resultaat van meer dan £ 1 miljard geboekt. De veerkracht van de Groep, met haar vele activiteiten en brede geografische spreiding, wordt hierdoor onderstreept.

In de achter ons liggende maanden hebben de OPEC-landen getracht het initiatief bij het vaststellen van de prijs van ruwe olie weer enigszins naar zich toe te trekken, en enkele niet-OPEC-producenten hebben hieraan hun steun betuigd. Daarnaast zijn er aan de aanvoerzijde problemen geweest, bijvoorbeeld in de Noordzee en Alaska. De daaruit voortvloeiende stijging van de ruwe-olieprijzen komt tot uitdrukking in

onze resultaten over het eerste kwartaal van 1989, die vandaag worden bekendgemaakt. De bijzonderheden hiervan vindt u in een persbericht, waarvan exemplaren na deze vergadering voor u gereed liggen.

U zult in het Jaarverslag hebben gezien dat de investeringen en opsporingskosten van £ 5,2 miljard in 1988 aanzienlijk hoger waren dan in 1987. Voor dit jaar wordt een verdere verhoging tot circa £ 5,5 miljard voorzien.

In het cijfer voor 1988 is een aantal acquisities begrepen met een grote geografische spreiding, die alle onderdelen van ons bedrijf hebben versterkt. Zo hebben wij upstreambelangen in Colombia en de Verenigde Staten verworven, evenals verkooppunten in het Verenigd Koninkrijk, Italië en Nieuw-Zeeland. Wat gas betreft, hebben wij een belang verworven in een aardgasdistributiebedrijf in West-Duitsland en een LPG-distributiebedrijf in het Verenigd Koninkrijk. Wij hebben ons ingekocht in een chemische-specialiteitenonderneming in Zwitserland en in een landbouwchemicaliënonderneming in België. In Australië werden steenkoolbelangen verworven, terwijl de metaalsector werd uitgebreid met aluminiumbelangen in Australië en een goudmijn in Indonesië. Ten slotte werd onze sector "niet-traditionele activiteiten" versterkt met additionele belangen in bosaanplantingen en met een houtpulpfabriek op joint venture-basis in Chili.

De afgelopen vier jaar is het bedrag dat wij aan overnames hebben uitgegeven gemiddeld bijna een miljard pond sterling per jaar geweest. De afzonderlijke aankopen hebben misschien niet de voorpagina's gehaald. Te zamen tonen zij echter aan dat wij altijd uitkijken naar mogelijkheden die bij onze activiteiten passen en aan onze investeringsmaatstaven voldoen.

De netto eigen ruwe-olieproductie van de Groep zal de komende jaren waarschijnlijk licht stijgen als gevolg van het in productie nemen van nieuwe velden in Gabon, Syrië en Colombia in 1989. Onze internationale aanwezigheid is reeds groter dan die van welke andere oliemaatschappij ook en wij staan klaar om overal waar wij commerciële mogelijkheden zien, tot exploratie over te gaan. Dank zij onze exploratie-activiteiten is in

1988 opnieuw aanzienlijk meer olie aan onze reserves toegevoegd dan wij hebben geproduceerd: ondanks een zeer grote produktiestijging zijn onze oliereserves de laatste tien jaar met 35% gegroeid.

De wereldwijde aardgasreserves doen niet voor die van olie onder. Aardgas wordt in toenemende mate beschouwd als een essentiële energiebron voor de toekomst, en Shell blijft actief om haar positie als een van de marktleiders te consolideren. Hoewel de aardgasverkopen van jaar tot jaar door het weer kunnen variëren, zal onze aardgasafzet naar verwachting op langere termijn toenemen, onder meer door de start dit jaar van de export van vloeibaar aardgas van het Australische North West Shelf project naar Japan. Shell-technologie voor de omzetting van aardgas in zogenaamde "middle distillates" zoals gasolie en kerosine biedt de mogelijkheid om veel, anders niet economisch winbare gasreserves te benutten. Studies voor de bouw van een eerste commerciële fabriek in Maleisië zijn in een vergevorderd stadium.

Wat het downstream-oliebedrijf betreft, het overschot aan raffinagecapaciteit vermindert door een groeiende vraag alsmede een verschuiving in de richting van hoogwaardiger producten en loodvrije benzine. Hierdoor zal de sterke positie van Shell op de belangrijke markten voor benzine, vliegtuigbrandstof, bitumen en smeermiddelen verbeteren. Deze positie werd reeds versterkt door de f 1,2 miljard kostende HYCON-fabriek (hydroconversie), die vorige maand officieel op Pernis, de grootste Shell-raffinaderij, in bedrijf is genomen.

Voor de sector chemie blijven de vooruitzichten gunstig, met een sterke vraag en een hoge bezettingsgraad. Wij blijven onze belangrijke chemische fabrieken in Europa verbeteren en moderniseren. Onderhandelingen over de verwerving van overheidsbelangen in het petrochemische complex te Singapore verlopen bevredigend, en de eerste overeenkomsten zijn onlangs getekend. Eveneens in het Verre Oosten hopen wij een petrochemisch complex te bouwen waarvoor Shell een haalbaarheidsstudie heeft gemaakt ten behoeve van de Indonesische overheid. De chemische industrie heeft een cyclisch karakter, maar ik ben van mening dat de inspanning om onze geografische spreiding te vergroten - vooral in de minder ontwikkelde

landen, waar de vooruitzichten voor groei zoveel groter zijn - en om onze portefeuille van chemische specialiteiten uit te breiden, ons minder gevoelig voor cyclische schommelingen heeft gemaakt.

De verbeterde resultaten van de steenkool- en de metaalsector over 1988 zijn ten dele een gevolg van eerder genomen herstructureringsmaatregelen en onze voortdurende aandacht voor kostenbeheersing en produktie-efficiency. De voornaamste factoren die aan het verbeterde resultaat over 1988 ten grondslag lagen, waren echter hogere prijzen voor internationaal verhandelde steenkool en metalen, met name aluminium en zink. De vooruitzichten voor de toekomst zijn bemoedigend en het is onze bedoeling om in deze sectoren actief te blijven en hun winstgevendheid te vergroten.

Onze belangrijkste sectoren hebben elk hun eigen karakter, maar alle zijn gebaseerd op het vinden, winnen, verwerken of verkopen van natuurlijke hulpbronnen. Voor alle sectoren gelden dezelfde prioriteiten, namelijk een voortdurend streven naar efficiency en kosten-effectiviteit, concurrentiekracht, flexibiliteit, en - vooral - een klantbewustzijn, dat is gebaseerd op onze gevestigde reputatie van kwaliteit, gesymboliseerd door onze schelp, die misschien wel het bekendste logo ter wereld is.

Minder bekend zijn de relatief kleinschalige activiteiten in onze niet-traditionele sector - zoals bosbouw, waar wij voor onszelf een toekomst als boomkwekers en niet als houthakkers zien. Ongeacht hun omvang of lokatie, bij al onze activiteiten gaan wij uit van gemeenschappelijke principes. Deze worden uiteengezet in onze Verklaring van Algemene Beleidsuitgangspunten. Deze beleidsuitgangspunten zullen ons als leidraad blijven dienen bij de huidige politieke ontwikkelingen, die verstrekkende internationale gevolgen hebben.

Binnen de Europese Gemeenschappelijke Markt zullen in 1992 barrières verdwijnen voor wat reeds een internationaal georiënteerde bedrijfstak is. De "perestrojka" heeft voor uitbreiding gezorgd in Hongarije via onze deelneming in een keten van servicestations en nieuwe mogelijkheden gecreëerd voor smeermiddelen en andere producten in de Sovjet-Unie; daarnaast werken we aan ontwikkelingen in China. De beëindiging van

de slepende oorlog tussen Iran en Irak heeft betrekkelijke rust in het Midden-Oosten gebracht en voor nieuwe mogelijkheden gezorgd om relaties met vooraanstaande olieleveranciers aan te knopen. De economische groei in het Verre Oosten blijft sterk aanhouden en zorgt daarmee voor groeiende markten voor Shell-produkten. In de ontwikkelingslanden blijft de vraag naar energie stijgen omdat de groeiende bevolking ernaar streeft haar levensstandaard te verhogen.

De aard en omvang van de activiteiten van Shell-maatschappijen - dikwijls op afgelegen en onherbergzame plaatsen - brengen met zich mee dat gezondheid, veiligheid en milieu altijd een vooraanstaande plaats hebben ingenomen. Door de gebeurtenissen van het afgelopen jaar zijn deze aspecten nadrukkelijker in de publieke aandacht gekomen en ik hoop dat ik u in mijn voorwoord bij het Jaarverslag heb kunnen verzekeren dat zij bij elke zakelijke beslissing een centrale rol spelen.

Aan het omgaan met energie - in welke vorm ook - zijn risico's verbonden, en werkzaamheden in onherbergzame gebieden vergen veel van mensen en materiaal. Daarbij kunnen zich - soms tragische - ongelukken voordoen.

Het standpunt van de Koninklijke/Shell Groep ten aanzien van veiligheid is volstrekt duidelijk. *Veiligheid gaat voor alles*. Ons op een beter veiligheidsbewustzijn gericht programma heeft bijgedragen tot verbetering van de algehele resultaten van de Groep op het gebied van veiligheid. Daarbij zijn door vele Shell-maatschappijen overal ter wereld indrukwekkende resultaten bereikt. Dit verheugt ons. Bij enkele maatschappijen is het resultaat echter minder goed. Er is dan ook geen enkele reden voor zelfgenoegzaamheid: veiligheid is de verantwoordelijkheid van iedereen, en de enige werkelijk aanvaardbare ongevalsfrequentie is nul.

Ook het milieu is een zaak waarvoor een ieder verantwoordelijk is, en met reden. Sommige milieuvraagstukken hebben echter een wereldwijde dimensie. De concentratie in de atmosfeer van kooldioxide is een belangrijke factor in de discussie over het "broeikaseffect". Het belang dat wordt gehecht aan het ophelderen van de onduidelijkheden

en het tot stand brengen van internationale maatregelen is volstrekt op zijn plaats, en wij zoeken naar manieren waarop wij constructieve research kunnen steunen.

Een tweede milieuvraagstuk dat de laatste tijd internationaal in de belangstelling is gekomen is het effect van chloorfluorkoolwaterstoffen - CFK's - en andere chemicaliën op de ozonlaag die onze planeet omhult. CFK's worden niet door Shell-maatschappijen gemaakt, maar worden wel in enkele van onze produkten toegepast. Waar mogelijk zijn zij inmiddels vervangen; voor de overige toepassingen zullen alternatieven worden gebruikt zodra die voorhanden zijn.

Een dergelijk probleem kan ook nieuwe uitdagingen bieden. CFK's zijn effectieve koelmiddelen en alternatieven hiervoor kunnen niet in combinatie met de minerale smeeroïlen in de compressor van een koelkast worden gebruikt. In Shell-laboratoria in Duitsland, Frankrijk en Japan wordt hard gewerkt aan de ontwikkeling van de vereiste speciale smeermiddelen.

Ook loodvrije benzine is een voorbeeld van de wijze waarop de industrie reageert op de zorg om het milieu. Shell geeft daarbij overal ter wereld de toon aan en verkoopt loodvrije benzine in meer landen dan welke andere oliemaatschappij ook. In West-Europa is thans bij meer dan de helft van de 16.000 Shell-stations loodvrije benzine verkrijgbaar - dit is ver boven het industriegemiddelde.

Met de omschakeling naar loodvrije benzine is een omvangrijk programma gemoeid, waarin de olie-industrie reeds vele honderden miljoenen guldens heeft geïnvesteerd. Het is echter de brandstof van de toekomst, en Shell is van plan om haar leidende positie te handhaven.

Het milieu zal een internationaal vraagstuk blijven: milieuverontreiniging trekt zich immers van landsgrenzen niets aan. Een ander vraagstuk dat grenzen overschrijdt is Zuid-Afrika.

Critici van Shell bedienen zich maar al te vaak van valse of misleidende beweringen, die zijn bedoeld om de reputatie van Shell te schaden. De

feiten worden weergegeven in een nieuwe brochure, "Shell en Zuid-Afrika", die ik hierbij onder uw aandacht breng om mee te nemen en te lezen. De brochure maakt deel uit van een serie door ons geproduceerd documentatiemateriaal, zodat al onze relaties weten dat zij te maken hebben met een bedrijf dat er de hoogste maatstaven op na houdt en dat zij op Shell kunnen blijven rekenen.

Ik wil nu kort ingaan op een onderwerp dat van speciaal belang is voor u, aandeelhouders, die ik dank voor uw niet aflatende steun.

In november vorig jaar heeft een algemene aandeelhoudersvergadering een aandelensplitsing van twee op een goedgekeurd, die op 18 januari van dit jaar is geëffectueerd. Deze maatregel zal op de langere termijn de verhandelbaarheid van het aandeel "Koninklijke" en de aantrekkelijkheid ervan voor individuele beleggers vergroten: U kunt ervan verzekerd zijn dat het een belangrijke doelstelling van de maatschappij blijft om een waardevolle belegging voor haar aandeelhouders te zijn.

De demografische ontwikkeling in veel geïndustrialiseerde landen heeft reeds geleid tot een groter wordende concurrentie tussen werkgevers bij de werving van de beste en meest begaafde jonge mensen. De Koninklijke/Shell Groep heeft diegenen die een stimulerende en uitdagende loopbaan zoeken, veel te bieden: ruime financiële en technische middelen, een bedrijf met een per definitie internationaal karakter, een gedecentraliseerde bedrijfscultuur waarin verantwoordelijkheid wordt gedelegeerd, en de voldoening die men kan putten uit het helpen leveren van energie, een der essentiële behoeften van de mensheid. Kort gezegd, ons bedrijf blijft nog even fascinerend en stimulerend als altijd.

Ik dank u.

'Laat Shell zich spoedig uit Zuid-Afrika terugtrekken'

De Zuidafrikaanse dominee en anti-apartheidsactivist C.F. Beyers Naudé sprak vannomorgen voor de aandeelhoudersvergadering van de Koninklijke Nederlandse Petroleum Maatschappij in Den Haag. Hij deed een dringend verzoek aan Shell zich uit Zuid-Afrika terug te trekken. Hieronder staan zijn woorden afgedrukt.

Beyers Naudé in gesprek met Shisoe Booga, medewerker van het Comité Zuidelijk Afrika, op de aandeelhoudersvergadering van Shell. (Foto: NRC Handelsblad/Maurice Boyer)

Door C.F. Beyers Naudé

regeringspropaganda over zogenaamde hervormingen.

Met alle waardering voor de politieke boodschap die Mobil impliciet geeft door het vertrek hebben wij kritiek op de wijze waarop Mobil zich terugtrekt en vooral op de welgering in te gaan op duidelijke en dringende verzoeken van de vakbeweging.

Ik wil graag de volgende drin-

gende vraag aan het bestuur van Shell stellen: kunnen wij van u de garantie krijgen dat Shell Zuid-Afrika geen enkel bedrijf of belang van Mobil zal overnemen of ondersteunen?

Ik ben me er, samen met verschillende vakbondsleiders, van bewust dat Shell in sommige opzichten een beter beleid voert dan dat van andere bedrijven. Ik wil ook beklemtonen dat de oproep tot terugtrekking niet in de eerste plaats tegen Shell als bedrijf gericht is, maar tegen het systeem van apartheid dat op tal van ma-

Mijn aanwezigheid bij deze aandeelhoudersvergadering van Shell is een publieke uitdrukking van de ernst van de situatie in Zuid-Afrika en gericht tegen het valse beeld dat de Zuidafrikaanse overheid door repressieve maatregelen tegen de media heeft geschapen dat er orde, rust en vrede in ons land bestaat.

Wat ik hier van Shell ga vragen hangt nauw samen met wat er in Zuid-Afrika gebeurt, want mijn verzoek aan Shell om zich volledig terug te trekken uit Zuid-Afrika is geen persoonlijke actie tegen Shell, maar tegen apartheid in al haar vormen.

Van tijd tot tijd verschijnen er resultaten van onderzoeken die door verschillende instanties uitgevoerd zijn over de gevoelens van Zuidafrikaanse zwarten over sancties en desinvesteringen. In een aantal van deze onderzoeken wordt beweerd dat de meerderheid van de zwarten tegen sancties en desinvesteringen is. Ik zou in dit verband graag het volgende zeggen:

In bijna al deze enquêtes wordt gevraagd of de arbeiders voor sancties zijn als dat het verlies van hun baan betekent. Zonder enige verdere uitleg over de nauwe band tussen de economie en de politiek van apartheid antwoorden de meesten dan met 'nee'. Als men echter verduidelijkt waar het in werkelijkheid om gaat, antwoordt de overgrote meerderheid van de zwarte arbeiders met een duidelijk en ondubbelzinnig 'ja'.

In gesprekken over Shell, sancties en terugtrekking die ik vorige week heb gevoerd met vertegenwoordigers van COSATU (de overkoepelende vakbondsorganisatie) en NUM (National Union of Mineworkers), hebben zij twee duidelijke antwoorden over Shell (en ook over Mobil) gegeven: terugtrekking uit Zuid-Afrika moet volledig en effectief zijn en geen spel van corporatieve 'camouflage' zoals tot nu toe gebeurt. En: over de voorwaarden van de terugtrekking moeten bedrijven onderhandelen met de arbeiders en vakbonden.

nieren door Shell ondersteund wordt ondanks Shells ontkenning hiervan.

Laat ik drie voorbeelden geven van de ernstige problemen die wij in Zuid-Afrika met Shell hebben:

In *Overly*, het blad van de Zuidafrikaanse defensie adverteert Chemico, een bedrijf waarin Shell een aanzienlijk belang heeft, met trots dat het de leverancier is van ameerolie en vetten aan de Zuidafrikaanse politie. Hoe is het mogelijk dat een bedrijf zegt (en ik citeer uit *Business Day* van 9 mei 1989) „Shell listens to the voice of black South Africa. Shell... wants to be part of the movement for freedom” en tegelijkertijd producten aan de Zuidafrikaanse politie levert?

Als Shell werkelijk en eerlijk meent te willen bijdragen aan het einde van de apartheid, waarom veroordeelt het dan niet in ondubbelzinnige taal de Labour Relations Amendment Act (wet waarin voorgesteld wordt een aantal vakbondsrechten drastisch te beperken), die de democratische rechten van de vakbonden zo ernstig bedreigt?

Shell heeft als uitgangspunt: wij behooren de wetten van het land. De implicatie van dit uitgangspunt is dat ongeacht welke onrechtvaardige wet door de regering wordt aangenomen, Shell zich aan deze wet zal houden (ijndusief wetten die Shell zelf dwijgen om niets ontziende apartheidsbetalingen te dienen).

Shell zal voortgaan om zijn zaken te doen en zijn winsten te maximaliseren. Hoe rijmt Shell dat met zijn trotse uitspraak aan de kant van de zwarten te staan?

Verzoek

Ik kom nu met mijn verzoek aan Shell en ik leg u dit voor niet diepe bezorgdheid over de vreedzame bevrijding van ons land: ik vraag u niet klein om u volledig uit Zuid-Afrika terug te trekken na besprekingen met de betrokken vakbonden zodat zij u kunnen mededelen waarom, wanneer en hoe dat moet gebeuren.

Als u bereid bent dat te helpen u niet alleen de z maar helpt u ook de bl Daar heb te laten inzien en nen dat als grote belangrijk cerna zoals Mobil en Shell uit Zuid-Afrika terugtrekk gevarenklok luidt. Dan is h van de beslissing gekomen zeggen: wij kunnen niet in doorgaan, wij moeten inzie ongaarne ook, dat zelfs onze beste vrienden zeggen 'Te en niet verder'.

Daarom wijs ik u ook t van de meest uitgesproken j ke uitspraken van Gerha Kock, de gouverneur van t servebank van Zuid-Afrika dagen geleden waarschuw dat de autoriteiten de ee van het land niet in goede kunnen leiden tenzij er wel vooruitgang gemaakt word politieke en constitutionel vorming. Waar zijn de be dat deze ingrijpende pu hervormingen zullen pla zen?

Laat mij toe om ten slott waardering te betuigen aa kerken, vakbonden, mense tenorganisaties en anti-apar groepen die bijdragen aan p op het Zuidafrikaanse n Het is ook mijn overtuiging in een land als Nederland v gale middelen zijn om dez uit te oefenen. Is het og niet gekomen dat Shell de l van deze organisaties ernst harte moeten nemen?

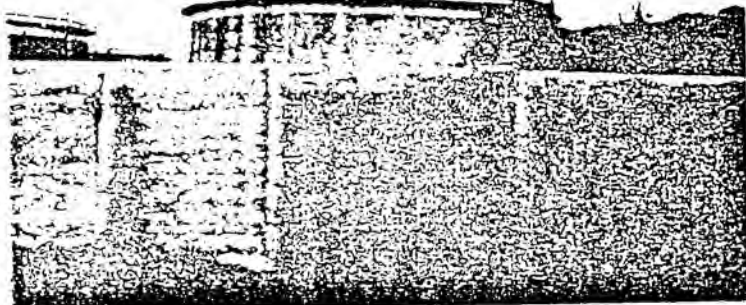
Ik wil ook mijn resp waardering betuigen aan werknemers die zich uitges hebben voor het vertrek van uit Zuid-Afrika.

En ten laatste mijn aan alle Nederlanders die Zuid-Afrika ondersteunen in geweldloze strijd voor bev en gerechtigheid voor alle zwart en wit.

Mijn appel aan Shell is: Doe een moedige stap — er door een besluit iets wat u, nooit zou verkrijgen of betrek terug uit Zuid-Afrika z na de apartheid welkom zu in een bevrijd land.

8906 26 04 6

Het ware gezicht van Sabel in Zuid-Afrika

Kerk in Zuid-Afrika. Vele duizenden mensen komen in weekenden bij elkaar, zondertijd en zelfs zondag. Het verzet binnen en buiten het land groeit met de dag en komt ook wel tegen de

zij de internationale voorde die op deze veldspaat richten. ZV Magazijn-uitgever Hans Huisman onderzocht in Zuid-Afrika hoe Sabel zich daar gedraagt en hoe zwarte Sabel-werkers aan brenghen die.

'Je bent een brave hond als je niet blaft'

Thomas Nkadineng, een 39-jarige zwarte medewerker op de personeelsafdeling van het Shell-bijkantoor in Johannesburg, is onlangs ontslagen omdat hij weigerde voor zijn baas te spioneren. In zijn woonplaats Soweto, maar ook in Pietersburg, Nijlstrom, Ventersdorp en Ottosdal, kortom in alle plaatsen van de Transvaalse regio waar hij voor zijn werk moest zijn, had Nkadineng politieke bijeenkomsten van links en rechts moeten bezoeken om Shell maandelijks te kunnen rapporteren wie wat had gezegd of gedaan, welke plannen er waren gesmeed en of er mogelijk sabotage-acties werden voorbereid.

In de schriftelijke instructie stond dat Shell deze vitale informatie nodig had 'om eventuele gebeurtenissen te kunnen interpreteren'. Nkadineng vond het een onredelijke opdracht die niets met zijn personeelswerk te maken had en bovendien tegen zijn morele principes indruiste. Het leek hem ook levensgevaarlijk om overal als een geheim agent rond te sluipen en alles geniepig te noteren. Hij bedankte dus voor de eer en werd op 26 augustus van dit jaar door John Wilson, de hoogste directeur van Shell Zuid-Afrika, persoonlijk de laan uitgestuurd. In de ontslagbrief verweet Wilson Nkadineng 'groeve insubordinatie' en wees hij erop dat de maatschappij 'meer dan edelmoedig' was geweest door hem nog twee maanden salaris uit te betalen.

Nkadineng stapte naar de industriële rechter, maar vóór die de zaak had kunnen behandelen was Shell al over de brug gekomen met vier maanden salaris. De olie-

maatschappij schonk haar lastige werknemer bovendien een lening van twintigduizend rand (ongeveer evenveel gulden) kwijt als hij zonder procederen zou vertrekken en niets aan de pers zou vertellen.

We ontmoeten elkaar op de redactie van het tweemaal per maand verschijnende, progressieve blad New Nation in Johannesburg waar Thom Nkadineng niettemin uitvoerig verslag heeft gedaan van zijn onthutsende ervaring bij Shell. 'Ik laat me niet muilkorven,' zegt hij grimmig. 'Iedereen mag weten welke ranzige praktijken Shell er op nahoudt. Zelf had ik de zaak liever voor de rechter uitgevochten, maar mijn advocaat adviseerde me het aanbod te accepteren. Als ik het proces had gewonnen en weer bij Shell in dienst was gekomen, zou ik er volgens hem over een paar maanden tóch zijn uitgegooid. Om weer een andere reden, en dan zonder een cent extra salaris. Ik denk dat hij gelijk heeft. Ik kan nu eenmaal mijn mond niet houden als ik zie dat er ergens iets scheef zit.'

Dat klopt. Op 16 mei 1986, enige tijd voordat Thomas Nkadineng zijn spionage-opdracht kreeg, schreef hij een brief aan president-directeur Wilson in het Shell-hoofdgebouw aan de Riebeeckstraat in Kaapstad waarin hij uiteenzette dat Shell in ernstige mate aan de gevreesde apartheidsziekte lijdt.

Personeelsdeskundige Nkadineng stelde in dat memorandum bijvoorbeeld vast dat er op de Shell-kantoren in zijn eigen gebied niet één zwarte vrouw werkzaam is, behalve dan als schoonmaakster. In het Johannesburgse Shell House werd in '84 een capabele zwarte vrouw gepasseerd voor een functie op de boekhoudafdeling omdat zij niet opgewassen zou zijn tegen sommige blanke 'beethoofden' op die afdeling. Zwarte mannen vergaat het niet veel beter, meldde Thomas Nkadineng zijn opperste chef, van wie hij overigens nooit antwoord zou krijgen. In 1983 was een zwarte employé met een voltooide middel-

bare-schoolopleiding eindelijk en bij wijze van hoge uitzondering doorgedrongen tot de subtop van een Shell-filiaal om het jaar er op tot zijn schrik te merken dat hij weer aan de balie was geplaatst. Toen ik de manager vroeg hoe dat kon, aldus Nkadineng, werd me verteld dat dit inderdaad een fout was. Verder niets.'

In zijn brief erkende Thomas Nkadineng dat Shell probeert zijn zwarte werknemers een betere opleiding te geven dan het inferieure bantoe-onderwijs dat zij doorgaans hebben 'genoten', maar tegelijk merkte hij op dat dit niet tot uitdrukking komt in de promoties. 'Het is frustrerend en teleurstellend te zien dat zwarte mensen bijna allemaal in de lagere regionen blijven hangen. Als je eenmaal op de postkamer van Shell Johannesburg zit, blijf je de rest van je leven loopjongen, al volg je de ene cursus na de andere. Als Shell werkelijk in zijn eigen anti-apartheidsbeleid geloof, zou het zijn zwarte werknemers meer kans op betere banen moeten geven.

Thomas Nkadineng is zelf het beste voorbeeld van zijn eigen klaagschrift. Hoewel afgestudeerd in de politieke wetenschappen, heeft hij het bij Shell nooit verder kunnen brengen dan personeelsmedewerker, waar hij vermoedelijk vijfhonderd rand per maand minder verdient dan zijn blanke collega's in dezelfde rang. 'Ik kan dat niet bewijzen,' zegt hij, 'want alle salarisgegevens zijn vertrouwelijk, zelfs voor personeelsmensen. Daar doen ze in dit land heel geheimzinnig over, uiteraard om het verschil in beloning tussen blank en zwart te verdoezelen, maar je hoort toch wel eens wat ...'

HET IS OORLOG

Het wittenken

Kort na zijn opmerkelijke brief aan de hoogste Shell-directie, kreeg Nkadineng van zijn naaste chef de eerder genoemde opdracht gevoelige politieke informatie voor de firma te vergaren.

'Ik denk dat ze me kwijt wilden omdat ik te lastig was. Ze konden immers op hun vingers natellen dat ik zou weigeren voor politie-agent te spelen. Moet je nagaan, ze wilden dat ik als zwarte man bijvoorbeeld in Potchefstroom een bijeenkomst van de blanke, fascistische Afrikaner Weerstandsbeweging zou bijwonen om te boren wat daar wordt gezegd en door wie. Hoe moest ik dat doen? Hoe kwam ik binnen? Moest ik aantekeningen maken? Ze zouden me meteen ontmaskeren als informant en me zonder aarzelen doodschieten. Ze wisten bij Shell heel goed dat dit een immorele opdracht was die ik natuurlijk niet zou uitvoeren en dat daarmee de weg naar ontslag zou openliggen.'

Weet je wat het probleem met Shell is?

Shell gedraagt zich op hoogst paternalistische wijze. De maatschappij denkt dat ze goed doet. Ze denkt dat de toekomst van de zwarte man door haar wordt bepaald. Alles wordt vanuit een blank standpunt bekeken. Een voorbeeld. Als een zwarte man zegt: sorry dat ik te laat ben, maar de bus reed niet op tijd of er was een staking bij de trein, dan denkt de blanke manager gelijk dat hij liegt, want zelf heeft hij die problemen niet.

'Als je dat wilt denken afwijst, ben je een militant figuur, een politieke radicaal. Mijn rapport aan Wilson over de apartheid binnen het bedrijf was eerlijk en bedoeld om de company te helpen, maar men vindt het blijkbaar negatief, anti-Shell. Je bent een brave hond als je niet blaft. Wanneer je kritiek op het beleid hebt, word je uitgerangeerd of afgevoerd.'

Grootste getto

We rijden in zijn auto naar Dobsonville, een nieuwbouwwijk in de krottenmetro-pool Soweto waar Thomas Nkadimeng vorig jaar voor 49 duizend rand een aardig huis liet bouwen. Als je geld hebt kom je zelfs als zwarte in Zuid-Afrika redelijk onder dak. Thomas had geen geld. Hij leende (twintig mille van zijn werkgever, de rest van de bouwstron) en maakt zich nu zorgen hoe hij straks als werkloze de maandelijkse afbetaling van 313 rand zal moeten opbrengen. Gas en licht is geen punt. Dat betaalt geen mens meer in Soweto. Huur al evenmin.

Er is geen politiecontrole op de snelweg naar Soweto en met honderd-twintig per uur razen we het grootste getto ter wereld binnen, de achterkant van de wereld. In de woonkamer van de familie (vader, moeder, twee kinderen) praten we verder over Shell.

'In de laagste rangen, waar de meeste zwarten zitten, is de nood het hoogst,' zegt Thomas. 'Shell betaalt de marktprijs voor zijn werknemers, maar als grote multinationale maatschappij zou zij hogere lonen moeten geven, waar de mensen behoorlijk van kunnen leven.'

'Zij kan het zich veroorloven het goede voorbeeld te geven, maar doet het niet. Haar mensen moeten rondkomen van een schamel salarisje waar niets van overblijft als je alle noodzakelijke uitgaven hebt gedaan, laat staan dat je er een behoorlijke opleiding voor je kinderen van kunt betalen. Ik denk wel eens: het Shell-management zegt wel mooie dingen, maar het weet niet echt wat er aan de hand is aan de onderkant, de zwarte kant.'

Paradijsje

De Rietspruitmijn bij Witbank in het hartje van de ou Transvaal moet wel een paradijsje zijn in het Zuidafrikaanse tradendal van de apartheid. Als je tenminste *Shell Venster* gekooft, het blad van de maatschappij die voor de helft eigenaresse is van deze zeer profijtelijke kolenmijn. 'Rietspruit is geen gewone Zuidafrikaanse mijn,' kraait het orgaan. 'Hier wordt namelijk gebouwd aan een volwassen multi-raciale gemeenschap waarvan op dit moment zo'n 250 blanke en bijna duizend zwarte werknemers deel uitmaken. Deze gemeenschap is door de beide partners (Shell en Rand Mines) bewust als doel gekozen. Als zodanig is Rietspruit een experiment dat in Zuidafrikaanse verhouding uniek genoemd kan worden.'

Wie dit heeft gelezen en de niet onaanzienlijke moeite heeft genomen het ook nog te controleren, valt van de ene treurige verbazing in de andere. Alleen de golfbaan en het cricketteam blijken voor zowel blank als zwart toegankelijk - wat in de praktijk geen enkele betekenis heeft want geen zwart mens kan zich deze luxe permitteren - de rest van het uitgestrekte complex is zo apart als de verkrampde blanke bewoners van deze diep-conservatieve streek het zich maar kunnen wensen. Er is een zwart dorp met overigens niet onaardige voorzieningen en een blank

Thomas Nkadimeng weigerde voor Shell te spioneren en werd ontslagen. 'Het is een schande dat Shell zich niet zulke praktijken waaft.'

dorp, een eind verderop, met nog veel aardiger voorzieningen.

Uniek is slechts de kans die Shell hier heeft laten liggen om binnen de hekken van deze privé-onderneming inderdaad 'n rassenintegratie tot stand te brengen. Hier, ver van de bewoonde wereld, zou dat nog veel gemakkelijker te realiseren zijn geweest dan bijvoorbeeld in de blanke Woodstock-buurt in Kaapstad waar het de bewoners - dwars tegen alle wetten in - toch ook is gelukt zwarte mensen in hun wijk toe te laten.

Uniek is tevens de manier waarop Shell en Rand Mines in de Rietspruitmijn met hun zwarte arbeiders omgaan. Zoals wellicht bekend heeft het bedrijf in februari van het vorig jaar eerst twee vakbondskaderleden gearresteerd en later gedeporteerd - vanwege een op zichzelf onbeduidend meningsverschil - en vervolgens 86 werknemers, die dit niet pikten ontslagen, in bussen gestouwd en weggevoerd. Shell,

De Rietspruit kolenmijn is een ziekte

als mede-eigenaar van de Rietspruitmijn, werd beloven onder brieven en telexen uit de hele wereld om dit onrecht ongedaan te maken, maar gaf geen doornbreed toe. Nu, ruim anderhalf jaar later, blijkt dat maar zes van de ontslagen mijnwerkers opnieuw in dienst zijn genomen. Elf anderen hebben tot nu toe vergeefs bij de mijn aangeklopt voor een baantje. Ze wonen in de buurt, proberen voortdurend weer aangenomen te worden, maar zijn nog altijd werkloos. Alle anderen zijn uit het zicht verdwenen. Misschien hebben ze elders werk gevonden, misschien ook niet. Over een schadevergoeding voor een aantal personeelsleden dat indertijd door de mijnpolitie werd mishandeld, wordt nog steeds onderhandeld met de mijndirectie. Een van de twee shop stewards (kaderleden), Temi Boguski, is nooit meer gezien. Niemand weet waar hij gebleven is. De andere, Barney Mashigo, slaagde er in een baan te krijgen bij het bedrijf Ferrumetals in Witbank. Hij ging zich ook daar weer intensief met het vakbondswerk bezighouden en was een van de eersten die na het uitroepen van de noodtoestand op 12 juni van dit jaar werden gearresteerd.

Siphiwe Mzolo, vertegenwoordiger van de Nationale Union of Mineworkers, in Witbank - die me dit alles vertelt - meent dat Barney op de lijst van vermisten staat, maar heel toevallig kom ik tussen honderden anderen namen de zijne tegen op een lijst van gedetineerde vakbondsmensen, die op 14 augustus 1986 door Amnesty International werd gepubliceerd. Het zegt niet alles, maar geeft toch enige zekerheid dat Barney Mashigo (inmiddels lid van de Metal and Allied Workers Union) niet spoorloos verdwenen is, maar nog steeds in de gevangenis zit.

Blank en onbevoegd

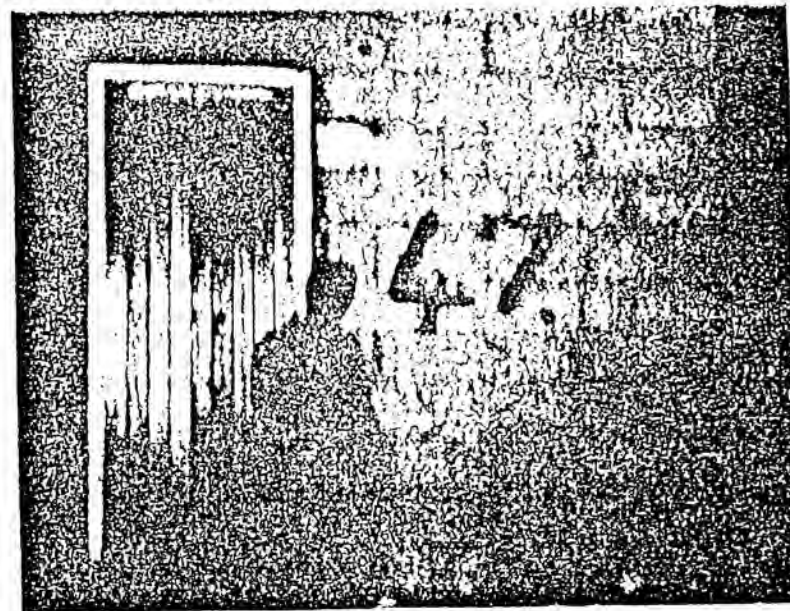
Dit is de verrietige balans van de Rietspruitmijn-affaire, waar Shell formeel voor vijftig procent, maar moreel voor de volle honderd procent verantwoordelijk is.

In de recreatieruimte van het zwarte dorp, waar Siphiwe Mzolo me in het diepste geheim naar toe rijdt (ik ben met alleen blank maar ook nog onbevoegd) wordt mijn aanwezigheid aanvankelijk met grote argwaan bekeken. Het gebeurt tenslotte niet iedere dag dat een witte zich daar vertoont, sterker, het was nog nooit gebeurd. Er wordt links en rechts geïnformeerd wie de indringer is, achter handen gepraat, maar na een tijdje is het ijs geheel gebroken en schuift het eerste pilaje mijn kant op.

Ik raak in gesprek met John Samuel Radede, een intelligente man van 34, getrouwd en vader van drie kinderen. Hij heeft een paar jaar middelbaar onderwijs gevolgd, leest graag, is van veel markten thuis, maar kon toch geen geschikte baan vinden in Zuid Afrika, waar ruim vijf miljoen mensen werkloos zijn, vooral zwarte mensen. 'En nu sta ik hier. Morgenochtend zit ik weer tussen de kolen. Ik werk hard en goed, dat moet je maar van me aannemen, maar ik kom niet hoger dan de laagste klasse-indeling' zegt hij, stuttenend van verontwaardiging en woede. 'Rietspruit is apartheid. Alles hier is het gevolg van de rassenscheiding. Dat ik hier sta. Dat ik hier werk. Dat ik per maand 385 rand verdien. Als ik alles betaald heb, geef ik mijn vrouw tweehonderdveel rand in haar handen. Ik schaam me dood. Wij zitten hier onder de armoedelij. Ik ben vader van drie kinderen. Hoe moet ik ze van die paar centen een goede opleiding geven? Rietspruit is een ziekte!'

Kogelvrij glas, schijnwerpers en hekken onder stroom

De politie heeft dit huis van een Shell-arbeider in de zwarte woonwijk Matherwell in Port Elizabeth van een donkerkennel voorzien, nadat de eigenaar juist zo zijn best had gedaan het weg te werken.

Kolossaal fort

De opslagtanks van Shell Oil bij de haven van Durban en de iets verder landinwaarts gelegen raffinaderij van Shell en BP samen - de grootste van Zuid-Afrika - zijn kolossale vestingen, waar het lastig inbreken lijkt. Vooral de raffinaderij slaat alles op het gebied van het fortificatiewezen. Vanaf de hoger gelegen snelweg kun je de diverse verdedigingsgordels tegen ongewenste bezoekers mooi zien liggen: een grasstrook, dan een klein hek van staalgaas, gras, weer een hek, maar iets hoger, gras, dan een betonnen muur en tenslotte en minstens dertig meter hoog ijzeren gordijn dat onder stroom staat. Om de honderd meter waakt een zwaar bewapende post in een wachttoren, met schuin, groene ruiten van kogelvrij glas. Overal werpen hoge lampen een fel schijnsel op de muren en hekken.

De olietanks aan de haven ontberen het hoge hek, maar hebben daarentegen een soms driedubbele betonnen muur met prikkeldraad als verdedigingsgordel. Ook hier overal wachtposten en partrouillerende, tot de tanden gewapende militairen met honden. Binnen is de beveiliging in handen van grijs geduniforbeerde particuliere bewakers van de firma Rennie.

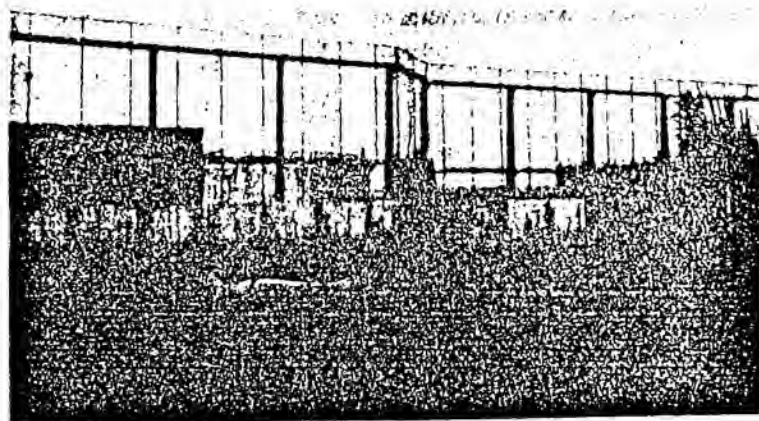
'Als je hier foto's van neemt,' zegt Rod Crompton, secretaris-generaal van de Chemical and Industrial Workers Union

dreigend, is dat een misdrijf tegen de wet op de beveiliging van strategische punten. Daar draait je gegarandeerd een tijdje de bak voor in. Als je naar binnen wilt word je drie keer gefouilleerd. Je moet uiteraard een doorlaatbewijs hebben, maar daarvoor vragen ze zoveel persoonlijke gegevens dat ik heb geweigerd die te geven. Ik kom er dan ook niet in. Een medewerker van onze bond heeft zich opgeofferd en kan nu naar binnen om met onze leden te praten. Enkele van die leden hebben zich op hun beurt opgeofferd en komen 's avonds naar het gebouwje van de bond om met mij te praten. Van de raffinaderij - die de vakbond erkent - zijn het shop stewards, van Shell Oil - geen vakbond, wel apartheid in kantines, kleedkamers en toiletten - zijn het 'commissieleden'.

Als ik de kleine menigte de uitpraak van een Shell-directeur uit Nederland voorhoud dat Shell voornamelijk in Zuid-Afrika opereert om daarmee wezenlijke verbeteringen in de werk- en leefomstandigheden van de zwarte gemeenschap tot stand te brengen, steekt er een hoongelach in het zaaltje op. Ook hier blijkt weer dat de beloning laat, de werktijd lang, de behuizing slecht en de apartheid finiekend is voor de zwarte arbeiders. Shell schermt wel met beurzen voor veelbelovende zwarte jongeren, wijst trots op een wijkje van veertig inderdaad knap ogende woningen (waar zwarte kantoorlieden wonen) en prijst in het algemeen de gunstige secundaire arbeidsvoorwaarden, maar lijkt - volgens een van de sprekers - toch verdacht veel op de vader die in het café zijn vrienden tracteert terwijl zijn kinderen thuis van de honger verrekken.

De 64-jarige John Gumede wacht gelaten op de dag dat hij na een kwart eeuw dit hok mag verlaten om zich definitief bij zijn gezin te voegen. Wat heeft Shell al die jaren voor hem gedaan?

Betonnen borstweringen, hekken, wachtlorens en wapens beschermen de Shell-oiletanks in Durban tegen geweldsdaan. Onder stroom staande ijzeren gordijnen doen de rest.

Eens per jaar naar vrouw en kinderen, 22 Jaar lang

Geen erg schone plek

'Ga straks maar mee,' zegt iemand, 'dan kun je zelf zien hoe wij als Shell-arbeiders in de hostels en in de townships wonen.' De hostels blijken stinkende, uitgewoende, gore hokken te zijn waar eenzame mannen maandenlang verblijven tot het verlossende moment is aangebroken dat ze even naar hun familieleden in een ver thuisland of een nog verder buitenland mogen gaan.

Het meest schrik ik van de omstandigheden waarin de 64-jarige John Gumede nu al bijna een kwart eeuw leeft. Al die tijd werkt hij bij de Shell-BP-Raffinaderij. Hij doet er het nederigste werk, krijgt daarvoor het geringste loontje dat in de tabellen te vinden is en heeft nog nooit ook maar de kleinste promotie gemaakt. Eens per jaar gaat hij naar zijn vrouw en zeven kinderen in Umzinto, een plaatsje aan de zuidkust. De rest van de tijd woont hij in een krotje in het zwarte getto Umlazi, even buiten Durban, waar hij een kamer deelt met iemand die ook al niets zegt. De zoeloe John Gumede woont al 22 jaar in hetzelfde donkere, vochtige hutje, zo lang het bestaat. Het doet 3 rand per maand aan huur. Hij kan zich geen beter huisje veroorloven van de paar centen die hij overhoudt als hij de rest van zijn loon naar huis heeft gestuurd. Hij slaapt, zoals de meesten van zijn miserabele lotgenoten op een deur met een paar voddens als dekens.

Er is geen kast. De kleren hangen over een lijntje. Ik weet van schaamte niet wat ik zeggen moet. John Gumede kijkt me lang aan met doffe ogen en zegt dan langzaam 'Dit is geen erg schone plek, maar ik ga hier gelukkig over een of twee jaar weg. Dan ga ik met pensioen.'

Het pensioen van een veteraan-schlemiel als John is honderd rand per maand. John zal wel niet klagen. Hij is al blij dat hij thuis is. En dat hij niet meer hoeft te zwoegen in de raffinaderij van Shell. Die al die jaren, althans volgens ir. I. C. van Wachem, voorzitter van het Comité van Directeuren van de Koninklijke/Shell Groep, voor John Gumede en de zijnen 'een vooruitstrevend personeels- en sociaal beleid heeft gevoerd, daarbij de volle steun van haar aandeelhouders genietend'.

HANS HOFFMANN

Overdruk uit:
FNV-magazine
8 november 1986.

UITGEBODERT

1.370.380/CBS/78/148.

16.5.1978

Ref.:

Betr.: Anti-Apartheidsorganisaties.

De Stichting Werkgroep KAIROS is een op initiatief van enkele vooraanstaande leden van de Gereformeerde kerken opgerichte organisatie, die steun verleent aan het Christelijk Instituut van de in Zuid-Afrika actieve Dr.C.F.BEYERS-NAUDÉ.

Informatierapport

Door rapporteur in te vullen

Volgnr. : 1

Datum : 30-9-1988

Evaluatie:

Door BVD in te vullen

BO : 227025

Bijl. : 3

Distr.: BF

F	ACD 8810 13 071
	datum 05. OKT 1988
	CO
F	b. 2 d. -

Betreft: Werkgroep "Rotterdam tegen apartheid"

Met betrekking tot deze werkgroep zend ik U, in fotocopies, de volgende bescheiden:

- de agenda voor de vergadering van 21 september 1988
- een brief van 29 augustus 1988, betreffende de nieuwe kolon terminal

227025
8810 13 07 1

Werkgroep "ROTTERDAM TEGEN APARTHEID",
Postbus 4359, 3006 AJ Rotterdam,
tel. 4520345,
postbank 5374968 (warm aanbevolen).

Aan alle leden,
de landelijke groepen
en verdere belangstellenden.

Rotterdam, 15 september 1988.

Beste mensen,

Graag nodig ik jullie uit voor onze volgende vergadering. Die houden we op woensdag 21 september a.s. om 19.30 uur in De Heuvel, Grotekerkplein 5. Mocht je later zijn, dan even bellen of kloppen op het raam.

Voornaamste agendapunt is deze avond de gemeentepolitiek, ofwel de vraag hoe we met een onwillige gemeenteraad iets kunnen bereiken op het gebied van economische sancties. Voor de zomer spraken we af hier in oktober een grote discussie over te houden. De ontwikkelingen rond de aanleg van de Swarttouw-terminal gaan echter zo snel dat we er nu al over moeten spreken. De PvdA-fractie wil bv. op de kortst mogelijke termijn met ons spreken.

Een agenda-voorstel:

1. Opening, mededelingen.
2. Verslag van 18 augustus j.l. (bijgaand).
3. Bijstelling van de agenda?
4. Financiële zaken.
5. Nieuws over Sharpeville Zes.
6. Shell-zaken: - brief RET n.a.v. gesprek 17 juni j.l.,
- brief Bisdom Rotterdam n.a.v. onze brief van 27 aug. j.l.,
- Shell-foyer in Schouwburg,
-
7. Verslagen voorjaarscampagne (indien tijdig gereed).
8. KOLEN / SWARTTOUW / GEMEENTE / HAVEN / SANKTIES:
- ontwikkelingen sinds 18 aug. j.l.,
- gewestelijke vergadering PvdA op 24 sept a.s.,
- konferentie Coal Trans op 18, 19, 20 okt. a.s.,
- gesprek Kairos, KZA, RTA op 16 sept.,
- STRATEGIE VOOR HET BEREIKEN VAN ECONOMISCHE SANKTIES,
OPSTELLING T.O.V. GEMEENTEBESTUUR.
9. Serie informatiebijeenkomsten t.b.v. werving en kadertraining?
10. Stands.
11. Ingekomen stukken.
12. Beira-werkgroep.
13. Rondvraag.
14. Sluiting.

Dat was het. Graag tot de 21^e.

Hartelijke groeten,

227025
8810 13 071

Werkgroep "ROTTERDAM TEGEN APARTHEID",
Postbus 4359, 3006 AJ Rotterdam,
tel. 4520345,
postgiro 5374968.

Aan de gewestelijke vergadering van de Partij van de Arbeid - Rotterdam.

Rotterdam, 29 augustus 1988.

Beste mensen,

Hoewel het hier in eerste instantie een politieke afweging van de PvdA zelf betreft, willen wij toch ingaan op enkele punten in de brief van het gewestelijk bestuur van 26 augustus j.l., omdat daarin enkele malen de anti-apartheidsgroepen ter sprake worden gebracht.

Over de goede relatie met de anti-apartheidsgroepen: die hebben wij ook steeds voorgestaan, maar is door het beleid van de PvdA-gemeenteraadsfractie rond economische sancties tegen Zuid-Afrika (in het bijzonder door de besluitvorming en argumentatie rond de investeringsbeslissing voor de Swarttouw-terminal) in ernstige mate bekoeld.

Over het recentelijk aanhalen van de banden met de anti-apartheidsgroepen: dat is nieuw voor ons. Ons is op 27 april j.l., in een gesprek met vertegenwoordigers van de PvdA-fractie, duidelijk geworden dat, waar het economische sancties tegen het apartheidsbewind betreft, het standpunt van de fractie verhard was in nadelig opzicht. Wij hebben getracht duidelijk te maken dat we dat een slechte ontwikkeling vonden. Gezien de uitspraken van de PvdA in o.a. de commissie Havens van 25 mei j.l. bleef dat zonder effect. Over het niet-economische deel van het anti-apartheidsbeleid zijn de contacten op de gebruikelijke goede voet voortgezet.

Toen wij op 29 mei j.l. (via eigen bronnen en niet via onze banden met de PvdA) de "aparte" consequenties van de op handen zijnde investeringsbeslissing t.b.v. Swarttouw konden overzien, sloeg dat bij ons als een bom in. Voor ons reden om nog dezelfde dag een persbericht te versturen (met afschriften naar gewestelijk bestuur en afdelingen PvdA-Rotterdam). Tot begin augustus hebben wij daarop geen reactie van de PvdA vernomen. In deze periode was onze hoop gevestigd op het gewestelijk bestuur, omdat wij meenden dat dat deze onverkwikkelijke zaak nog ten goede zou kunnen keren.

Het eerste overleg dat tussen de anti-apartheidsgroepen en de PvdA-fractie (met waarnemers vanuit het gewestelijk bestuur) over deze zaak plaatsvond, was pas op 11 augustus j.l. Wij hebben gedurende de twee uur die dat gesprek duurde voortdurend getracht argumenten aan te dragen om wel aan het investeringsbesluit de voorwaarde te verbinden dat er op de nieuwe terminal geen Zuidafrikaanse kolen zouden mogen worden overgeslagen. Er kan op geen enkel moment twijfel over hebben bestaan dat de anti-apartheidsgroepen een dergelijke voorwaarde noodzakelijk en haalbaar vonden voor een geloofwaardig beleid m.b.t. economische sancties tegen Zuid-Afrika en zagen als een onvermijdelijk voortvloeiend uit het PvdA-program.

De suggestie, in de brief van het gewestelijk bestuur, dat het door fractie en gewestelijk bestuur gevoerde beleid rond deze investering ook, of zelfs vooral, in het belang van de strijd tegen de apartheid werd gevoerd, klinkt ons als anti-apartheidsgroepen dan ook geenszins overtuigend in de oren.

Wij komen toch eerder tot de conclusie dat de voornemens in het PvdA-programma, die wij van zeer groot belang achten, bij de eerste belangrijke test-case niet nagekomen zijn. Als er iets nadelig is voor het moreel in de strijd tegen de apartheid en voor het natuurlijk bondgenootschap tussen anti-apartheidsgroepen en PvdA, dan is het zo'n ontwikkeling.

Pogingen om deze gemiste kans in tweede instantie alsnog te benutten, zoals naar we begrepen hebben vanuit de afdelingen wordt voorgesteld, verdienen wat ons betreft uw nadrukkelijke steun.

Met vriendelijke groeten,
voor Rotterdam tegen Apartheid,
mede namens
Werkgroep Kairos
en
Komitee Zuidelijk Afrika,

Informatierapport

Door rapporteur in te vullen	Door BYD in te vullen
Volgnr. : 1.	BO :223994.....
Datum : 13.11.1987	Bijl. :4.....
Evaluatie:	Distr.:B.F.....

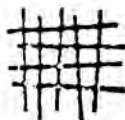
F	ACD 871127-046
	datum 26.NOV.1987
	CO
F	b. 4 d. —

Betreft: Zuid Afrika

Hierbij zend ik u in fotocopy de volgende bescheiden:

- Een brief van oktober 1987 van het Komitee Zuidelijk Afrika en de werkgroep Kairos, betreffende de activiteiten van Shell in Zuid-Afrika en Namibië.
- Het actieprogramma van de samenwerkende anti-apartheidsgroepen 1988
- Een brief van 3 november 1987 van de werkgroep Rotterdam tegen apartheid, betreffende een kaartenactie en
- een brief van de Werkgroep Rotterdam tegen apartheid van 4 november 1987, betreffende de actiekaravaan "Stop Shell's steun aan het apartheidsleger".

**KOMITEE
ZUIDELIJK
AFRIKA**

Werkgroep
Kairos

Amsterdam, Utrecht, oktober 1987

Aan: de directies/ondernemingsraden/medezeggenschapsraden van diverse grote instellingen in Nederland

Betreft: Protest tegen de activiteiten van Shell in Zuid-Afrika en Namibië

Goachte Dames en Heren,

Sinds mei 1988 voeren het Komitee Zuidelijk Afrika, de Werkgroep Kairos, de Novib en Pax Christi Nederland een landelijke campagne voor de terugtrekking van Shell uit Zuid-Afrika en Namibië. Deze campagne wordt inmiddels al in meer dan tien landen gevoerd. De argumenten voor onze campagne vindt u kort samengevat bij deze brief ingesloten.

In 1972 nep de Wereldraad van Kerken bedrijven op om zich uit Zuid-Afrika terug te trekken. De Zuidafrikaanse Raad van Kerken verzocht om het uitoefenen van economische druk op Zuid-Afrika. Dr. C.F. Beyers Naude nam de wereldwijde campagne tegen Shell het logische gevolg van die oproep. Hij zegt daarover: "De actie om Shell te dwingen zich terug te trekken en alle economische banden te verbreken, herinnert zwart en wit in Zuid-Afrika aan de vastberadenheid van de wereld om een einde te maken aan apartheid." Hij voegde er nog aan toe dat deze campagne de ogen zal openen van de witte Zuidafrikanen en de zwarte Zuidafrikanen zal sterken in hun strijd.

Ondanks de grote internationale druk weigert Shell tot op heden hardnekkig om haar activiteiten in Zuid-Afrika en Namibië te beëindigen. Daarom hebben het Komitee Zuidelijk Afrika en de Werkgroep Kairos besloten dit najaar grote klanten van Shell te verzoeken zich uit te spreken tegen Shells steun aan apartheid, met het doel de economische druk vanuit Nederland op Shell te vergroten.

Wij richten ons daarom tot u met de vraag of uw instelling producten van Shell gebruikt (zoals stookolie, benzine etc.) en/of gebruikt maakt van Shell credit-cards voor dienstauto's. Indien dit het geval is, willen wij u verzoeken uw contracten met Shell op te zeggen, dan wel niet te verlengen, geen nieuwe contracten aan te gaan en de Shell credit-cards af te schaffen.

Wij vragen u in elk geval Shell officieel te informeren over uw protest tegen haar steun aan apartheid. Alternatieve leveranciers zouden Q8 en Fina kunnen zijn, die geen belangen in Zuid-Afrika en Namibië hebben, of bijvoorbeeld Aral, Elf en Esso, die daar slechts kleine belangen hebben. Indien uw instelling producten van Shell gebruikt en/of van de diensten van dit bedrijf gebruik maakt, stellen wij het zeer op prijs wanneer u ons dit laat weten en contact met ons opneemt om van gedachten te wisselen over onze argumenten voor het opzeggen van contracten met Shell.

Op korte termijn zult u van de Vereniging Milieudefensie, Natuur en Milieu en Konsumenten Kontakt een soortgelijk verzoek ontvangen om uw zakelijke relaties met Shell te verbreken. De belangrijkste overweging voor hun verzoek is dat Shell een grote rol speelt in het veroorzaken van zure regen. Wij willen hier benadrukken dat wij als verschillende organisaties elk onze eigen argumentatie hebben voor deze verzoeken.

Hoogachtend,

Namens het Komitee Zuidelijk Afrika en de Werkgroep Kairos

Correspondentieadres: O.Z. Achterburgwal 173, 1012 DJ Amsterdam

Waarom geen Shell producten gebruiken

★ Shell is een belangrijke steunpilaar voor het apartheids-systeem

De Zuidafrikaanse economie is in belangrijke mate afhankelijk van haar relaties met buitenlandse bedrijven. Shell is één van de belangrijkste investeerders in Zuid-Afrika. Door haar investeringen in een aantal strategische sectoren is Shell van cruciaal belang voor het apartheidssysteem. Terugtrekking van Shell uit Zuid-Afrika en het illegaal door dit land bezette Namibië zal een belangrijke bijdrage vormen aan het verzet tegen het apartheidssysteem.

Wat doet Shell in Zuid-Afrika?

★ Shell schendt het olie-embargo tegen Zuid-Afrika

Praktisch alle olieproducerende landen hebben een verbod op olie-leveranties aan Zuid-Afrika. Dat land heeft zelf geen olie en is zodoende geheel afhankelijk van het buitenland om aan deze belangrijke grondstof te komen. Shell helpt Zuid-Afrika bij het verkrijgen van olie. De *Nederlands/Britse* oligegant is samen met BP eigenaar van de grootste olieraffinaderij van Zuid-Afrika en heeft een groot aantal benzinepompen, olieopslagplaatsen, enzovoorts, verspreid over het land. Het bedrijf voorziet in zo'n 20% van Zuid-Afrika's oliebehoefte. Hoe Shell precies aan olie komt in Zuid-Afrika houdt het bedrijf strengstvallig geheim. Toch is bekend geworden dat zij nauw betrokken was bij de import van ruwe olie uit het kleine olie-staatje Brunel.

★ Shell levert aan het Zuidafrikaanse leger en de politie

Onder de Zuidafrikaanse wetgeving wordt olie gerangschikt als *oorlogs-munitie*. Het leger verbruikt grote hoeveelheden olie voor het transport van troepen naar de zwarte woonwijken om het verzet te onderdrukken, naar Namibië en bij haar aanvallen op de buurlanden. Shell levert een aanzienlijk deel van de brandstof voor het leger en de politie.

★ Shell is direct ingeschakeld in de oorlogsvoering

De installaties van Shell, zoals de raffinaderij en de oliepijpleiding, worden verdedigd door bewakingsdiensten die onder het commando van het Zuidafrikaanse leger vallen. Hiertoe is het bedrijf verplicht door Zuidafrikaanse wetgeving. Bovendien is zij verplicht te helpen bij de onderdrukking van de bevolking door leveranties aan het leger en het speciaal produceren van producten voor het leger wanneer dat daarom vraagt. Shell werkt loyaal mee aan de uitvoering van deze wetgeving.

★ Shell versterkt de Zuidafrikaanse economie

Niet alleen in de Zuidafrikaanse olie-industrie is Shell actief. Het bedrijf heeft ook grote investeringen in andere sectoren van de economie, variërend van bosbouw en industrie tot mijnbouw. Vooral haar investeringen in de steenkoolsector zijn belangrijk voor Zuid-Afrika. Shell exporteert jaarlijks zo'n 6,5 miljoen ton kolen uit Zuid-Afrika en is, samen met een Zuidafrikaans bedrijf, eigenaar van de zeer belangrijke kolenmijn *Rietspruit*. Kolen zijn na goud Zuid-Afrika's belangrijkste bron van inkomsten. Door de overdracht van kennis aan Zuid-Afrika levert Shell een belangrijke bijdrage aan de economie van het land. Zuid-Afrika is in grote mate afhankelijk van technologische kennis, die in andere landen ontwikkeld wordt, voor het instandhouden van het apartheidssysteem.

★ Shell gaat door met nieuwe investeringen

Terwijl allerlei buitenlandse ondernemingen zich uit Zuid-Afrika terugtrekken en de meeste Westerse landen maatregelen nemen tegen nieuwe investeringen in het land van apartheid investeert Shell lustig door. Onlangs werd een nieuwe *zink/loodmijn* door Shell geopend en de directeur van *Shell South Africa* maakt regelmatig bekend dat het bedrijf doorgaat met nieuwe investeringen.

Draagt Shell bij aan de beëindiging van apartheid?

Shell stelt haar zelf altijd graag voor als een grote tegenstander van apartheid met een uiterst sociaal beleid en een tel standpunt tegen de regering *Botha*. Tot voor kort stelde Shell zelfs dat zij door in Zuid-Afrika te blijven een bijdrage zou kunnen leveren aan het beëindigen van apartheid. Inmiddels durft het bedrijf dit niet meer te zeggen maar zij gaat wel voort haar anti-apartheidsbeleid breed uit te spreken.

★ Shell heeft geen betere arbeidsomstandigheden

Onlangs alle mooie woorden blijkt nergens uit dat Shell betere arbeidsomstandigheden zou hebben dan andere, vergelijkbare, bedrijven in Zuid-Afrika. Volgens de Zuidafrikaanse vakbonden betaalt Shell in sommige gevallen zelfs slechter dan andere olie-maatschappijen. In de *Rietspruitkolenmijn* bleek onlangs dat Shell ook de vakbondsrechten niet serieus neemt. Tijdens de grote mijnwerkersstaking in augustus 1987 werden er bij deze mijn veertien vakbondsleden gearresteerd en ontslagen. De mijnpolitie sloeg tijdens diezelfde staking dertig stakende mijnwerkers het ziekenhuis in.

Shell South Africa ontsloeg in 1986 een zwart personeelsvertegenwoordiger omdat deze weigerde om te spioneren onder zijn collega's.

★ Sociale programma's helpen de strijd tegen apartheid niet.

Niet als andere maatschappijen, die zich niet willen terugtrekken uit Zuid-Afrika, steekt Shell geld in sociale programma's, met name op gebied van het onderwijs voor zwarten. Het verzet in Zuid-Afrika heeft grote kritiek op deze programma's omdat ze als smoes gebruikt worden om zich niet terug te trekken en omdat ze tot stand komen zonder enig overleg met de vakbonden bij de betrokken bedrijven. De sociale programma's zijn dan ook geen bijdrage aan de beëindiging van apartheid en wegen op geen enkele wijze op tegen de economisch bijdrage aan het apartheidssysteem.

★ Shell verdediging is slechts een Public Relations stunt

Om zich tegen acties in de *Verenigde Staten* te verdedigen huurde Shell het adviesbureau *Pagan International* in. Dit Bureau adviseert Shell hoe zij het beste op de internationale acties kan reageren. Shells verdediging blijkt niet gebaseerd te zijn op een anti-apartheidsstandpunt, maar op adviezen over hoe het bedrijf het beste overkomt bij de publieke opinie.

★ Shell is doof voor het Zuidafrikaanse verzet

Shell zegt wel tegen apartheid te zijn maar is te arrogant om naar de Zuidafrikaanse anti-apartheidsorganisaties te luisteren. De bevrijdingsbewegingen van Zuid-Afrika en Namibië, het ANC en de SWAPO, ondersteunen de eis tot terugtrekking van Shell. Ook organisaties zoals de *Zuidafrikaanse Raad van Kerken* en de grote anti-apartheidsorganisatie UDF roepen op tot sancties en terugtrekking van bedrijven.

Gebruik geen producten van Shell

In een tiental landen worden acties voor de terugtrekking van Shell gevoerd. Door te stoppen met het gebruik van producten van Shell kan uw organisatie, bedrijf of instelling een bijdrage leveren aan de internationale campagne. Het stoppen met het gebruik van producten van Shell is een belangrijke bijdrage aan de strijd tegen de apartheid.

AKTIEPROGRAMMA VAN DE SAMENWERKENDE ANTI-APARTHEIDSGROEPEN 1988

De Anti-ApartheidsBeweging Nederland en het Komitee Zuidelijk Afrika hebben in overleg met een groot aantal plaatselijke anti-apartheids-groepen een actieprogramma opgesteld voor het eerste halfjaar van 1988.

Centraal in dat actieprogramma staat :

***** ONDERSTEUNING VAN DE ZUIDAFRIKAANSE BEVRIJDINGSSTRIJD *****

Het African National Congress is al meer dan 75 jaar de leidende organisatie van het Zuidafrikaanse verzet tegen het apartheids-systeem. De laatste jaren is het belang van het ANC voor de bevrijdingsstrijd in Zuid-Afrika alleen maar toegenomen. Hoewel de organisatie verboden is, en haar publikaties 'geband' zijn, zijn de ANC-topmensen Nelson Mandela en Oliver Tambo verreweg de populairste politieke leiders in Zuid-Afrika. De non-raciale ideeën van het ANC hebben op grote schaal wortel geschoten, vooral onder de slachtoffers van het apartheidssysteem. Sinds de oprichting van het United Democratic Front, vier jaar geleden, hebben vele organisaties zich achter het Handvest van de Vrijheid (het politieke programma van het ANC) gesteld en op die manier uitdrukking gegeven aan hun non-raciale, democratische oriëntatie. Belangrijke organisaties als COSATU en SAYCO hebben in 1987 het Handvest geadopteerd.

Het actieprogramma bestaat uit een drietal activiteiten.

STEUN AAN DE 'CHARTERBEWEGING'

In de periode maart, april, mei worden voorlichtings- en inzamelingsactiviteiten georganiseerd voor een aantal projecten binnen Zuid-Afrika die deel uitmaken van de 'Charter-beweging', d.w.z. die zich openlijk en duidelijk opstellen achter het Handvest van de Vrijheid van het ANC.

Hiervoor worden projecten gekozen, die het mogelijk maken, goed aan te sluiten bij maatschappelijke sectoren in Nederland, zoals vrouwen, jongeren of vakbondsliden. Inzamelingen worden, met name binnen deze sectoren, gehouden voor Zuidafrikaanse organisaties als de Women's League, de jongeren organisatie SAYCO en de mijnwerkersvakbond de NUM.

Deze activiteiten worden opgezet in samenwerking met organisaties van de betreffende doelgroepen. Landelijke organisaties wordt gevraagd hun vrouwen- of jongeren-afdelingen mee te laten doen. Fondsenwerving kan op verschillende manieren plaatsvinden, zoals via benefiet-concerten, benefiet-lopen, manifestaties of informatie-avonden, advertenties. De projecten kunnen lopen via het Bevrijdingsfonds van het Komitee Zuidelijk Afrika.

Op plaatselijk nivo zullen activiteiten dienen te worden ontplooid door afdelingen van genoemde organisaties, al dan niet in samenwerking met plaatselijk ZA-groepen. Plaatselijke ZA-groepen kunnen ook zelf het initiatief nemen tot een activiteit gericht op een van de genoemde sectoren.

Voor elke sektor wordt informatie-materiaal geproduceerd, waarin de activiteiten van een bepaald voorbeeld-project worden omschreven en de context waarin die plaatsvinden. Steeds wordt daarbij de rol van het ANC en de Charter-beweging belicht.

TIENDAAGSE VOOR HET ANC

Van 16 juni (Soweto-herdenkings-dag) tot 26 juni (Dag van het Handvest van de Vrijheid) zal een scala van activiteiten wordt georganiseerd om het African National Congress politiek en materieel te ondersteunen.

In zoveel mogelijk plaatsen zullen kollektes worden georganiseerd door plaatselijke groepen in samenwerking met afdelingen van politieke partijen en andere in aanmerking komende organisaties (wereldwinkels, anti-racisme-groepen e.d.).

Op zaterdag 18 juni willen we een grote Landelijke Demonstratie organiseren, waarin de brede politieke steun die er in Nederland bestaat voor het ANC tot uitdrukking kan worden gebracht.

De leuzen en eisen voor deze demonstratie zullen in overleg met mogelijke ondersteunende organisaties (politieke partijen, IKV, FNV e.d.) worden vastgesteld.

We denken op dit moment aan :

- boycot zuid-afrika (en/of een specifieke eis, bv kolenboycot ??)
- steun het ANC (of verhoging Nederlandse steun aan ANC)
- vrijlating van Nelson Mandela en de andere politieke gevangenen
- stop de executies
- geen Nederlandse jongeren in het apartheidsleger

Voor de organisatie van de tiendaagse en de demonstratie wordt een zo breed mogelijk platform gevormd.

ONTVANGST VAN OLIVER TAMBO

Er is een Uitnodigend Komitee in oprichting, waarin een aantal instanties (KZA, AABN, Kairos, Raad van Kerken, NOVIB) zullen gaan samenwerken om te komen tot een uitnodiging aan president Oliver Tambo van het ANC om in het volgend voorjaar Nederland te bezoeken. Bovengenoemde organisaties hebben hun medewerking al toegezegd. De samenstelling van het Komitee zal nog worden verbreed, om aan de uitnodiging (en aan het bezoek) de status te verlenen die Oliver Tambo verdient.

Tijdens het bezoek zullen een aantal ontmoetingen op hoog nivo moeten plaatsvinden, waaronder een ontvangst door de Nederlandse regering. Ook wordt gedacht aan het beleggen van een grote publieks-manifestatie.

De AABN en het KZA zijn vooralsnog de hoofd-organisatoren van het actieprogramma. Kairos en DAF-NL worden/zijn gevraagd aan het programma mee te doen.

Er is een coördinatie-overleg gevormd dat zich richt op een werkzame verdeling van activiteiten binnen een gezamenlijke aanpak. Dit overleg zal regelmatig de plannen voor verdere invulling van het actieprogramma toetsen aan de ideeën en voorstellen van de plaatselijke groepen en samenwerkingsverbanden.

Werkgroep "ROTTERDAM TEGEN APARTHEID"

Postbus 4359, 3006 AJ Rotterdam.

Tel: 010 - 4520345.

871127 046

Rotterdam, 3 november 1987.

Aan: Alle mensen en organisaties, die aan de ANC-kampanje van de werkgroep R'dam tegen Apartheid meegewerkt hebben of ondersteund hebben(en overige geïnteresseerden).

Beste vriendinnen en vrienden,

Allereerst willen we jullie nog bedanken voor de inzet die jullie hadden bij de ANC-kampanje in de maanden april, mei en juni. Met name jullie aandeel in de ANC-kollekte in de derde week van juni.

Nu dan de uiteindelijke stand: meer dan 20 duizend gulden in Rotterdam (ƒ20.165,07) en ruim 5 duizend gulden in Krimpen a/d IJssel (ƒ5.012,23). De 20 duizend gulden in Rotterdam is het resultaat van de kollekte, giften en de gemeentelijke bijdrage. Het geld is onlangs overgemaakt naar het ANC-steunfonds bij de AABN.

Naast klinkende munt is door de gerichte kampanje (de vele publiciteit, bijeenkomsten en manifestaties) de naamsbekendheid van het ANC gegroeid en de bekendheid met de belangrijke rol die het ANC speelt in de bevrijdingsstrijd.

Inmiddels wordt er al weer hard gewerkt aan een actieprogramma voor ondersteuning van de zuidafrikaanse bevrijdingsstrijd, voor het eerste halfjaar van 1988. (Zie de bijlage). En wederom zullen wij ons er voor inzetten om te zorgen dat vanuit Rotterdam een goede bijdrage aan deze kampanje wordt geleverd.

V3459 Moses Jantjies
Maximus Security from
Twele bag ons
Tolona
0001
26 August 1987
HOOFD VAN DE GEVANGENEN:
1987 08-26
HEAD OF THE PRISON

Dear Joe

Unfortunately I have to quit you with some
bad news. My co-accused, Mlambe
Mukhele (Did not you know him) and I
have been informed that we are to
be executed next week, 2 September 1987.

Our executions have been confirmed by
the state yesterday 25.8.87. I trust
that you may find time to send me
today that (I know you are busy), I am
still sure that you will do it for
me. Thanks for everything.

Love and fondest regards
Moses Mnyanda Jantjies

Vóór die tijd willen wij ons sterk maken voor ondersteuning van de kaartenactie die op dit moment gevoerd wordt door de landelijke anti-apartheidsbeweging (zie de bijgaande kaart). Deze actie is bedoeld om door middel van publiciteit en (internationale) druk, de levens van ter dood veroordeelde zuidafrikaanse vrijheidsstrijders te redden. Daarvoor is een brede ondersteuning nodig. Dus stuur deze kaart op. En bestel er meer bij!

Naast de levering van de kaarten zijn we graag bereid groepen en organisaties op diverse manieren zodanig in hun informatie-behoefte te voorzien, dat zij in de eigen geledingen ook meer aan ondersteuning van de actie kunnen doen.

We hopen dat we bij deze activiteiten weer op jullie kunnen rekenen!

Vriendelijke groeten,
namens de ANC-groep van "Rotterdam tegen Apartheid",

De laatste brief van de inmiddels geëxecuteerde vrijheidsstrijder Moses Mnyanda Jantjies.

87:127 046

223994

Werkgroep "ROTTERDAM TEGEN APARTHEID",
Postbus 4359, 3006 AJ Rotterdam,
tel. 010 - 4520345,
postgiro 5374968.

Aan allen die de aktie voor terugtrekking
van Shell uit Zuid-Afrika ondersteunen.

Rotterdam, 4 november 1987.

Beste mensen,

Van 10 t/m 14 november a.s. kruist de aktiekaravaan "Stop Shell's steun aan het apartheidsleger" door ons land. Met een bus, een podiumwagen en een imitatie - Zuidafrikaans legervoertuig. Ook Rotterdam wordt aangedaan. Dat gebeurt op vrijdag 13 november a.s. van 19.00 tot 21.00 uur op het Binnenwegplein, ter hoogte van Ter Meulen.

Er wordt een non-stop programma uitgevoerd door:
- het Boykot Shell-spektakel, straattoneel met dia-geluidsshow (z.o.z.),
- het Rotterdamse showorkest De Kweekbak, met vrolijke swing-muziek,
- het koor van de Wereldwinkel, met strijdliederen.
Bedoeling is om onderwijl intensief te folderen onder het winkelend publiek. Ons verzoek aan iedereen is: kom die avond ook luisteren en kijken (het programma is het waard) en help een handje bij het folderen. Voor de liefhebbers: tijdens de slotmanifestatie van de toernee op 14 nov. in Duurthuis Boerenplein in Den Haag treedt om 20.00 uur op de Zuidafrikaanse zangeres Thoko Mdlalose met The African Vibrations.

Dit najaar tracht het Komitee Zuidelijk Afrika de druk op Shell op te voeren. Dit door grootverbruikers (z.o.z.) te vragen hun contracten met Shell op te zeggen of niet meer te verlengen. Een afschrift van de brief die 1800 grote instellingen onlangs hebben gehad, gaat hierbij. Wij willen deze aktie graag ondersteunen door gericht contact te zoeken met direkties, ondernemingsraden, enz. Daarom willen we graag te weten komen welke instellingen in Rotterdam Shell-verbruikers zijn en welke dat bewust niet zijn. We willen iedereen daarom verzoeken zo mogelijk zulke informatie door te geven. We blijven trouwens ook geïnteresseerd in informatie over de (onverhoopte) verkoop van Zuidafrikaans fruit.

Voor alle informaties bij voorbaat hartelijk dank! En misschien tot ziens op de 13^e?

Met vriendelijke groeten,
voor de werkgroep,

Konsumentenboykot van Shell produkten

Het KZA vraagt konsumenten om geen produkten van Shell meer te gebruiken om daarmee de economische druk op Shell in Nederland op te voeren. Konkreet vragen wij:

- automobilisten Shell pompen voorbij te rijden;
- bromfietzers ditzelfde te doen bij Shellina pompen;
- grote instellingen en gemeentelijke diensten en bedrijven geen kontrakten meer af te sluiten met Shell, de bestaande kontrakten op te zeggen danwel niet te verlengen en geen Shell credit-cards meer te gebruiken voor dienstwagens;

Grootverbruikers

Dit najaar voert het KZA een actie die vooral gericht is op de grootverbruikers van Shell produkten. Eind oktober zijn door het KZA een groot aantal instellingen en gemeentelijke diensten en bedrijven aangeschreven. Het verzoek was om hun kontrakten met Shell op te zeggen danwel niet te verlengen, om Shell credit-cards meer te gebruiken voor dienstwagens en te protesteren tegen Shells aanwezigheid in Zuid-Afrika en Namibië.

De aangeschreven instellingen zijn:

- universiteiten, hogescholen en HBO's;
- omroepen en uitgevers van landelijke- en regionale dagbladen;
- train- en autobuslijnmaatschappijen;
- grotere woningbouwverenigen en electriciteits- productie- en distributiemaatschappijen;
- gemeentelijke dienstverleners zoals brandweer, reiniging, vervoer en gemeentelijke energiebedrijven;
- grotere musea, ziekenhuizen en gevangenissen;
- kloosterorden, kongregaties en protestants-christelijke instellingen.

Aan de FNV bonden *ABVAIKABO*, *Druk- en Papier*, de *Dienstenbond* en de *Vervoersbond* is gevraagd om dit verzoek te ondersteunen door hun ondernemingsraads- en kaderleden op te roepen deze zaak bij hun instelling aan de orde te stellen.

Dit verzoek aan katholieke instellingen wordt ondersteund door *Pax Christi*. Dat aan protestants-christelijke instellingen heeft de ondersteuning van de Werkgroep Kairos.

Gemeenten

Inmiddels hebben ruim veertig Nederlandse gemeenten Shell opgeroepen om de banden met Zuid-Afrika te verbreken. Enkele gemeenten hebben, naast dit protest, ook besloten ook geen produkten van Shell meer te gebruiken.

Gemeenten die een zakelijke relatie met een andere olie-maatschappij hebben vragen wij om hun protest tegen Shells aanwezigheid in Zuid-Afrika kenbaar te maken door hun dienstwagens een anti-Shell proteststicker mee te laten voeren.

Aktietoernee: Stop Shells steun aan het apartheidsleger

Het KZA wil de grootverbruikers-actie, met de nodige publiciteit, onder de aandacht van het publiek brengen en de plaatselijke anti-apartheidsgroepen een stimulans geven om de Shell-actie dit najaar door te zetten.

Daarom organiseert het KZA van Dinsdag 10 tot en met Zaterdag 14 november de *Aktietoernee: Stop Shells steun aan het Apartheidsleger*.

Met een Zuidafrikaans legervoertuig, een podiumwagen en een bus doorkruist de karavaan het land en bezoekt vijftien plaatsen.

De centrale thema's van deze actie-toernee zijn de direkte steun van Shell aan de onderdrukingsmachine van het apartheidsregime door haar brandstof leveranties aan het Zuidafrikaanse leger en de politiek en het ontmaskeren van het sociale beleid van de oligigant ten opzichte van haar zwarte werknemers. Het straattoneel van het *Boycot Shell-spektakel* met een diageeluidsshow brengt deze aspecten van de Shell-actie in beeld.

Tijdens de aktietoernee wordt een aantal instellingen en gemeentelijke diensten/bedrijven bezocht die hun zakelijke relaties met Shell ter discussie willen stellen.

De toernee wordt op Zaterdag 14 november afgesloten met een grote manifestatie in Den Haag. Deze sluit aan bij de Shell-aktieweek van het *Haagse steunkomitee Zuidafrikaanse vakbeweging* en de omdoping van het *Haagse Boerenplein* in *Mandelaplein* door het Haagse gemeentebestuur.

Anti-apartheidsgroepen, activisten en het publiek worden opgeroepen om onze campagne *Shell smeert 'm uit Zuid-Afrika* te ondersteunen door, als bijdrage aan de grootverbruikers-actie, instellingen die een zakelijke relatie met Shell hebben onder druk te zetten om die te verbreken.

Bel voor meer informatie met het Komitee Zuidelijk Afrika, Telefoon: 020-270801

AKTIE TOERNEE: STOP SHELLS STEUN AAN HET APARTHEIDSLEGER!

INLICHTINGDIENST

nummer: 5-24/86datum: 25 november 1986

F	ACD 861217 024
	datum 09 DEC 1986
	CU
F	b. 5 d. 7

*Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,
tav Hoofd BOP
's-Gravenhage.

Evaluatie:	Datum bericht: 25 november 1986	Bijlage(n): één
------------	---------------------------------	-----------------

Betreft: Dreigbrief aan KAIROS te Utrecht.

Op woensdag 12 november 1986 kwam verbinding in het bezit van een enveloppe met daarin een dreigbrief van de actiegroep 'DOELWIT'. De brief was gedateerd op oktober 1986 en de afzender was de Werkgroep (actie) 'DOELWIT'.

In oktober 1985 had de werkgroep KAIROS ook een dergelijke brief ontvangen van de werkgroep Doelwit en een zelfde brief was destijds ook ontvangen door groepen als de A.A.B.N., B.O.A. en het K.Z.A.

In oktober 1985 kon niet meer worden vastgesteld dan het feit, dat de bewuste brief gepost was in 's Hertogenbosch en dat de adressering op de brief een kleine onjuistheid bevatte. Het adres Kromme Nieuwegracht werd namelijk los van elkaar getypt, terwijl dat aan elkaar getypt dient te worden.

De in november ontvangen brief bleek te zijn gepost in Amsterdam op 6 november 1986, een en ander volgens het poststempel op de brief.

Ook nu was er bij de adressering weer dezelfde fout gemaakt. Weer was het adres verkeerd gespeld en het was dezelfde fout als bij de fout in oktober 1985.

De inhoud van de brief refereerde aan de brief van een jaar geleden en er wordt gesteld, dat er nog steeds niets veranderd is ten aanzien van het beleid van geadresseerde aan de zogenaamde bevrijdingsbeweging het African National Congress.

Met name wordt er in de brief uitgehaald naar het Comité Zuidelijk Afrika. Er wordt vervolgens gesteld, dat er niet alleen het Comité Zuidelijk Afrika op het verlanglijstje staat van de groep DOELWIT, maar ook de volgende groepen zullen in de komende maanden aan hun trekken komen:

- Anti Apartheidsbeweging Nederland
- Boicot Outspan Aktie
- Werkgroep KAIROS.

Ze dreigen met mogelijke acties met brandbommen of een aktie in uniform; in ieder wordt er gesteld, dat de geadresseerden een koekje van eigen deeg kunnen verwachten.

Over de dreigbrief in 1985 is eerder gerapporteerd door Verbinding en wel onder nummer 363/85 RJ dd 17 oktober 1985.

—o—o—o—

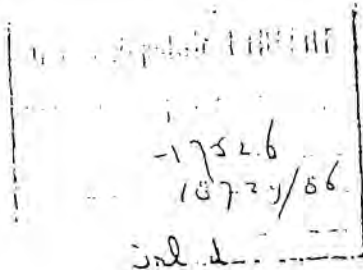
861217 024

werkgroep
kairos

christenen tegen apartheid
christians against apartheid

krismme nieuwegracht 10 - 3512 HG utrecht - nederland - telefoon 030-519711 - giro 632686 - telex 10701

Gemeente politie

Utrecht

Utrecht, 10-11-86

L.S,

Bijgaande envelop en brief zaten zaterdag
8 november bij onze post. Van dezelfde
groep hebben we eerder twee brieven
ontvangen waarover we u destijds geïnformeerd
hebben.

Hoogachtend,

namens de Werkgroep Kairos,

DOELWIT

BESTRIJDT ANC EN SWAPO

PERSBERICHT / PRESS RELEASE

DE WEGROEP "DOELWIT" STUURDE RECENTS " EEN JAAR GELEZEN EEN WAARSCHUWINGS BRIEF NAAR VERSCHILLENDE RODE SENDS HIER TEN LANDE.

DE ORDINAIRE TERREUR, VERPAKT IN EEN BEDRIEGLIJKE GESCHENK-VERPAKKING VAN DE NAASTENLIEFDE WORDT NOG STEEDS DOOR ENKELE ANTIE GROEPEN, GEORGESIDEDD ONDER DE SLOGAN "SIEUW HET ANC", DE BEVREIDINGS-BEWEGING VAN ZUID AFRIKA? FOUT...FOUT...FOUT...

DIT IS OOMF ERVAARDIGS BEWEGING NEE ZO MEN, DAT HET KZA, BOA, KINGS, KAN, en anderen HOOGSTEDDE HULP OF BEWUSWORDINGS STICHTINGEN ZIJN. DIE DIEN ORGANISATIES DIE DE LAEDSLIJKE TERREUR VIA ONS BELASTING GELD ONDER AEN BEPAALDE GROEP OF REEL PROBLEEM TE HOUDEN. AEN SCRIE VOOR-GANGER ZIEN WE DAN OOK BIJ HET KZA, DIE ZICH MANIFESTEERD ONDER DE NAAM SIEUW. OOK WIL GEHOED "DE LOIA BORSTEL", VAN LEO DERISEN. HIE IS HET ERWIN ACHTER DIVERSE ANTI ZUID AFRIKA ANTIJS BOELS SKILL, MERO, ROISSURO'S, WIJNHANDELAREN OM ER NAAR ENKELE TE HOUDEN. IN AL DIE JAREN HEEFT HIE EEN GROTE SCARPE LINKSE WER-GEBOEDEN ACHTER ZICH GEHOEDEN DIE ZICH OP EEN ENKELE WERK VAN OEF LOIA WERK TE MANIFESTEEREN. JAREN GELD DEN, TOEN MOUDBIEK, VOLGENS LOIA, NOG NIET ONAFHANKELIJK VAN PORTUGAL WAS, MANIFESTEERDE HIE OOK AL BEKROEFSTAFIC VOOR EEN VRIJ MOUDBIEK. JAMMER GEHOED HEEFT HIE NIET AEN BIJGEDRAGEN, HET TOEN ZO MOOIE EN WELVARENDE LUD NAAR DE REEL TE JAGEN. ZIENIER,... DEZE "STICHTINGS/PROFITEUR" HEEFT HETREKELDE VOOR HET ZUID AFRIKA. MAAR HIE IS NATUURLIJK NIET ALLEN. OOK ZIEN VROUW IS ANTIJEF IN ZIEN "DOCHTER STICHTINGEN". HET IS GE-NOG BIE ZIKTE. DE KOFFIEPLANINGES VAN ANGOLA, HEEFT HIE REEDS JAREN GELEDEN NAAR DE REEL GEOLPEN.

WIEER NEE, ALS ANTIJEF GROEP "DOELWIT" ZIEN DE HOODZAAK IN OEF HET HARDE LUD, IN TE GRIJPER. NIET ALLEST HET KZA ST AT OP ONS VER-LEGELIJE, DOCH DE ANTI APARTEIDS BEWEGING NEDERLAND, KAIRGS, EN BOYCOU OUBRAN ANTIJEF KOMEN DE HOELENDE KANDEEN EVERSANS AAN HIE TEREKEN. NIET BANG ZIJN,... WE DOEN HET GEWOON ONAANGEHOED. HOE?? MISSCHIN HET BRANDBOMEN, OF IN EEN UNIFORM?? GEWOON "HOEJE NAAR LICEN DEEG". BIJ VOOREMAT ONZE VERONTSCHELDING VOOR REEL MATERIELE EN/OF LIJFLIJKE SCARDE.

WEGROEP (NITIN) "DOELWIT" OKTOBER 1986

861217 024

KAIROS
KROONHUIS GRACHT 10
3512 HG URECHT

F	ACD	851112	150
		datum	31.10.1985
		CO	
F	b.	3	d. /

no. 363/85 RJ

17 oktober 1985

Betreft: Dreigbrief Werkgroep KAIROS

afd BFA

Op dinsdag 15 oktober 1985 kreeg Verbinding

een dreigbrief in handen gericht aan de Werkgroep Kairos, Kromme Nieuwegracht 10 3512 HG UTRECHT.

De brief was gepost in 's Hertogenbosch en volgens de poststempel gebeurde dat op 9 oktober 1985. Een afzender stond niet vermeld op de enveloppe.

Ten aanzien van de adressering moet nog worden vermeld, dat het adres in Utrecht verkeerd gespeld op de enveloppe stond.

Op de enveloppe stond: Kromme Nieuwe Gracht 10 en officieel moet dit zijn Kromme Nieuwegracht 10.

Overigens wordt die vergissing door Utrechters ook wel eens gemaakt.

In de bewuste enveloppe zat een persbericht namens de bij Verbinding onbekende groepering DOELWIT.

In de brief wordt gesteld, dat de Werkgroep Doelwit zich genoodzaakt voelt om op korte termijn in te grijpen tegen organisaties die door de Nederlandse overheid worden gesubsidieerd en dan worden de volgende organisaties genoemd:

- K.Z.A.
- Kairos
- A.A.B.N.
- B.O.A.

Vervolgens komt er dan nog een verhaal over de motivatie van de Werkgroep Doelwit.

Ten aanzien van de brief werd vernomen, dat de brief op vrijdag 11 oktober 1985 was besteld bij de Werkgroep Kairos in Utrecht en dat de brief vervolgens door een medewerker van de Werkgroep Kairos in handen was gegeven aan collega

Naar aanleiding van dit geheel werd dezerszijds besloten om toch nog maar even contact op te nemen met iemand van de Werkgroep Kairos om te informeren of er nog meer brieven dan deze ene waren geweest of dat er op enige andere wijze bedreigingen naar de Werkgroep waren geweest.

Op donderdag 17 oktober 1985 werd hierover gesproken met de heren
. en van Kairos.

In het gesprek met die twee kwamen verder geen bijzonderheden naar voren, die een ander licht op de zaak zouden kunnen werpen.

Wel is met en afgesproken, dat zij contact zullen opnemen met een medewerker van Verbinding bij eventuele verdere ontwikkelingen.

De Werkgroep Kairos is te bereiken onder nummer 030-319714.

—o—o—o—

BIJLAGEN: - Copie van de dreigbrief en de enveloppe
- Publikatie uit het Algemeen Dagblad van 16-10-85.

—o—o—o—

Verkgroep Kairos
Kromme Nieuwe Gracht 10

3512 HG UTRECHT

DOELWIT

BESTRIJDT ANC EN SWAPO

PERSBERICHT

De Werkgroep "DOELWIT", ziet zich genooddacht, op korte termijn in te grijpen tegen de door de Nederlandse Overheid gesubsidieerde Rode Bondes zoals:

Komitie Zuidelijk Afrika
 KALROS
 A.A.B.N.
 S.O.A.

die onder andere verantwoordelijk zijn voor het ontwrichten van de Nederlandse samenleving en daarbuiten. In deze handlangers van het A.N.C. en S.W.A.P.O. schuilt een overdreven geroel voor het Communisme, hetgeen een groot gevaar kan betekenen voor onze eigen Democratie, en voor die landen met relatie tot het gebied Zuidelijk Afrika. Wijnimporteurs, Reisbureaus, Autodealers, Winkeliers, kortom de gehele Nederlandse Middenstand krijgt het te voorduren van deze terreurorganisaties. Onlangs brandde, door hun bemoeienis en voordracht het enorme complex van de KALRO tot de grond af; schade twintig miljoen gulden.

Laten wij er gezamenlijk voor zorgen, dat de Nederlandse Regering besluit deze Rode Bondes geen subsidies meer te verlenen en de leden van de terreurorganisaties A.N.C. en S.W.A.P.O. die in Nederland een vaste verblijfplaats hebben gevonden het land onmiddellijk te laten vertrekken.

Nederland is immers geen "thuisland" voor het creëren van bendes die zich uitsluitend bezighouden met voorbereidingen tot het nemen van STAATSGREPEN.

Toch geeft Nederland deze mogelijkheden, zoals onlangs gebleken is, dat deze Regering rechtstreeks financiële steun geeft aan terreurorganisaties. Door het financieel ondersteunen door de Nederlandse Regering en een kleine groep van de bevolking, dragen wij als bevolking bij, aan al deze vernielingen ook in ons eigen land aangedaan.

JAAREN deze Rode Bondes en hun voormannen moeten op zeer korte termijn het zwijgen opgelegd krijgen.

De Werkgroep DOELWIT heeft dan ook besloten, dit via de pers bekend te maken, zodat er achteraf geen misverstanden mogelijk zijn.

NIET GEWAARSCHUWD VAN TELLS VOOR TWEE.....

Werkgroep "DOELWIT" oktober 1985

Dreigbrieven voor anti- apartheids- organisaties

AA 16-10-85

Van een onzer verslaggevers

LEIDEN — De landelijk coördinator van Boycot Outspan Actie (BOA), de in Leiden wonende Zuidafrikaan E. du Plessis, is met de dood bedreigd.

De 46-jarige Du Plessis kreeg vorige week een brief toegestuurd met een zwaar kaliber geweerkogel in de gevoerde envelop. De tekst luidde: „Deze sturen wij nog per post. De volgende gaat rechtstreeks in je...”

Briefhoofd

De Zuidafrikaan meent, dat een fascistische, ultrarechtse groepering verantwoordelijk is voor de brief. Dat leidt hij niet alleen af uit de strekking daarvan, maar ook uit het voorge-drukte briefhoofd met de afbeelding van een adelaar, die de vleugels uitspreidt. De afzenders noemen zich de „Werkgroep Doelwit”.

Ook de BOA als organisatie kreeg een dreigbrief, evenals het Komitee Zuidelijk Afrika, Kalros en de AABN (Anti Apartheids Beweging Nederland). De brieven waren stuk voor stuk gepost in Den Bosch.

In het aan de organisaties geadresseerde schrijven stelt de „Werkgroep Doelwit”: „Wij zien ons genoodzaakt op korte termijn in te grijpen tegen de door de Nederlandse overheid gesubsidieerde rode bendes, zoals het Komitee Zuidelijk Afrika, Kalros, AABN en BOA, die onder meer verantwoordelijk zijn voor het ontwrichten van de Nederlandse samenleving”.

Serieus

De politie van Leiden neemt vooral het „kogel-dreigement” tegen Du Plessis, die geregeld lezingen in den lande houdt, zeer serieus. De Zuidafrikaan zelf spreekt van een „Jaaghartige, laffe daad”.

In augustus 1981 werd vernomen dat een medewerker van de werkgroep Kairos contact had met de ambassade van de DDR in verband met het bijwonen van het congres in Berlijn over de rol van de massamedia in de strijd tegen apartheid.